ሓዳስ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.75 | ሓሙስ 26 ሕዳር 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ዜና

ገጽ 3
ሕዳር፡ ቅድሚ 64 ዓመት ባይቶ ኤርትራ'ኮ መንግስቲ ኢትዮጵያ ...

ገጽ 5
ድሩት ጸጋታት፡ ደረቲ፡ ኣልቦ ድሉታት

ገጽ 10
ዝርግሐ ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ዝገርና

ገጽ 11
ደሃይ ምስግጋር ኤርትራውያን ተቐዳደምቲ

ኤርትራ፡ ኣብ ምጥፋእ ኩልመት ብዘመዝገበቶ ዓወት ኣፍልጦ ረኺባ

ኤርትራ ብዙሃደቶ ወሁድን ከምዘኽኣለት ብምንጻር፡ እዚ ውድብ ጥዕና ዓለም ብምልኣትን ዕቱብን ጻዕሪ ካብ ኣፍሪቃ መበል 11፣ ካብ ዓለም ድማ መበል 34 ኩልመት ማለት 'ትራኮማ' ዘጥፍኣት ሃገር ብምኻን፡ ካብ ውድብ ጥዕና ዓለም ኣፍልጦ ረኺባ።

እቲ ውድብ ኣብ ዘወጸኦ ሓበሬታ፡ ኤርትራ ን20 ዓመታት ብዙሃደቶ ዘይሕለል ጻዕሪ፡ ንኩልመት ከም ሰግኣት ህዝባዊ ጥዕና ኩተጥፍኦ መርኣያ ዘላቒ ሃገራዊ ጻዕሪ፣ ኑዮም በዚ ሕማም'ዚ ዝያዳ ዝጽለዉ ኣካላት ሕብረተሰብ ድማ ዓወት ከምዝኾነ ኣስሚሩሉ።

እቲ ሓበሬታ ብተወሳኺ፡ ብመሰረት ካብ 2006 ክሳብ 2020 ኣብ ኤርትራ ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ኤርትራ ኣብቶም ነዚ ሕማም ዝተቓልዑ ዝቑንዐ ስትራተጂ ብኣደማፅነትን ከምዘተግበረት ብምርግጋጽ፡ ሃገራት ኣፍሪቃ ኩልመት ንምጥፋእ ንዘካይድኦ ዘለዋ ጻዕሪ ሓያል መልእኽቲ ከምዘመሓላልፍ ኣብሪሀ።

ኤርትራ ዝረዓመቶ ኮም ማእከል ዝገበረን ብኩም ዝምራሕን መደባት ጽሬት። ምስ'ቲ ኤርትራውያን ሞያውያን ብኩልመት ዝተጸልዉ ኮባቢታት ንምንጻር ዝኣኩበዎ ጽጹይ ሓበሬታ፡ ኣብ መዳይ ህዝባዊ ጥዕና ርኡይ ምምሕያሽ ከምእተረኽቦ ዝሓበረ ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ኤርትራ ኣብ መጻኢ'ውን ሓድሽ ተርእዮ ንምልላይን ንምውጋድን ከምእትሰርሕ ዘለዎ ጽኑዕ እምነት ገሊጹ።

ኩልመት፡ 'ክላይማዲያ ትራኮማቲስ' ብዘዘውህለ ባክተርያ ዝስዕብ ኩይኑ፡ ኣብ ዓለም ካብ ቀንዲ ጠንቂታት ዑረት ረኽሲታት'ዩ።

ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ደቡብ፡ ንናይ መባእታ መምህራን ስልጠና ወዲቡ

ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ደቡብ፡ ኣብ መባእታ ደረጃ ዝርኢ ድኻማት ንምፍዋስ ዝሕግዝ ናይ ኣሰልጠንቲ ስልጠና፡ ካብ 20 ክሳብ 22 ሕዳር ኣብ መንደፈራ ወዲቡ።

እቲ ብግብራዊ ዕዮ ተደጊፉ ንልዕሊ 400 ናይ መባእታ መምህራን፡ ርእሳነ-መምህራንን ሓለፍቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ንኡሳን ዞባታትን ዝተዋህበ ስልጠና፡ ብሓፈሻ ድኻማት ንዘተራእየም ተመሃሮ ቡብደረጅኦም ኣለሊኻ ደገፍ ንምሃብ ዘኽእል ሜላታት ዘጠቓለለ ነይሩ።

ኣብ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሓላፊ ኣሃዱ ምምዕባል ካሪክለም ካልኣይ ደረጃ መምህር ተኽለሃይማኖት ደበሳይ ኣብ ዘስመየ ቃል፡ ተመሃሮ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን መባእታን ዝድልብዎ ብቑዓት፡ ኣብ ዝቐጽል ናይ ትምህርቲ ጉዕዞኡም ዝያዳ ክሕይሉን ርእሰ-ምትእምማንን ከማዕብሉን ስለዝሕግዞም፡ እቲ ስልጠና ኣገዳሲ ከምዝኾነ ገሊጹ።

ሓላፊ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ደቡብ መምህር ሀብትዝጊ ኪዳነ ብወገኑ፡ እቲ ንዘደኸሙ ተመሃሮ ዝወሃብ ፍሉይ ደገፍ፡ ኣብ 83 ናይ መባእታ ኣብያተ-ትምህርቲ ተግባራዊ ከምዝኾነውን ብምሕባር፡ ውጽኢቱ እናተገምገመ ኣብ ኩለን ኣብያተ ትምህርቲ ከምዝቐጽል ሓቢሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሓላፊ ጨንፈር ምሕደራ ፕሮጀክት መምህር መብራህቱ ጊላጋብር፡ ስልጠንቲ ንዝቐሰምዎ ፍልጠት ብግብሪ ክሰርሑሉ ብምዝኽኻር፡ ነፍሲ-ወከፍ ንኡስ ዞባ ትግባረ ናይ'ቲ መደብ ንምርግጋጽ ቁጽጽር ክትገብር ኣተሓሳሲቡ።

ርእሰ ዓንቀጽ

ግዳይ ክመስል ዝመጻደቕ ምርኡይ ገበነኛ!

ሰርዓት ብልጽግና፡ ድሕሪ'ቲ ንልዕሊ ሰለስቲ ዓመታት ኣንጻር ልኡላውትን ግዘኣታዊ ሓድነትን ኤርትራ ክንብሮ ዝጸንሐ፡ ብጽዑቕ ዜናዊ መናፍሕ ዝተሰነየ ቅሉዕን ዘንቀደን ተጻብኦታት። ብ9 ጥቅምቲ 2026 ናብ ባይቶ ጸጥታ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ዝሰደዶ መልእኽቲ፡ ኣብ ልዕሊ'ታ መበል 182 ኣባል ናይ'ቲ ውድብ ዘኸኑት ልኡላዊት ሃገር ኤርትራ ብወግዒ ኩናት ከምዘኣወጀ፡ ዝተደብተረ ሓቂ'ዩ።

እዚ "መስኖት ባሕሪ እንተዘይወሃንኩ ሞይተ'ለኹ" ዝተሕዝዩኡ፣ ውሽጣዊ ጸገማት ኢትዮጵያ ንግዳም ንምቕናዕ ዘዕላማኡ፣ ሕንኩት ዘይብሉ ምፍርራሕን ምወጥዋጥን ዝዓብለሎ ዘይናትላ ናይ ምውራር ዘመተ ግና፡ ንወሽጣዊ ቅልውላው ኢትዮጵያ መሊሱ ብምዕራግ ተወሳኺ ጸቕጢን ኩሄን ጥራይ'ዩ ኣስዒቡሉ። ከም'ቲ፡ "ወኻርያ ጻድቕ ክትመስል ዝዋውዕ ትኣሰር" ዝበሃል ከኣ፡ ገበኛ ከሎ ግዳይ መሲሉ ንኽርኡ፡ ቡቲ ንሱ ኣንጻር ኤርትራ ዝንብሮ ተኸታትኹ ተግባራት ንኤርትራ ንምኽሳስን ንምውንጃልን፡ ኣብ ሓሶት ዝተመርኰሰ ድራማታት ኣብ ምድራስ ተጸሚዱ ይርከብ።

ኢትዮጵያ ኣብ ታሪኻ፡ ምስ ባሕሪ ተዳዊባ ኣይትፈልጥን። ምስ ባሕሪን ኣገልግሎት ባሕሪን ዝተላለየት። ኤርትራ ብዘይ ድሌት ህዝባ - ብዓሎቕ "ጃኢፖሊቲካዊ ረብሓታት ሓያላን" ብስርዓት ፊደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ምስ ተቐርጸት'ዩ። ካብ 1952 ክሳብ'ቲ ኤርትራ ብመሰዋእቲ ብሉጻት ደቃ ናጻ ዝወጸትሉ 1991 - ንኣስታት 40 ዓመታት ጥራይ። እቲ ካልእ ምስ ቀይሕ ባሕሪ ተኣሳሲሩ ዝበሃልን ተባህለ ዝበሃልን፡ ውጹእ ጽውጽዋይ'ዩ። እዚ ሕጂ ድሕሪ 35 ዓመታት ናጽነት ዝሰማዕ ዘሎ ጫወጫዉታ "ልኡላዊ መስኖት ባሕሪ" ድማ፡ ኣካል ኣስፋሕፋሒ ፖሊሲ ስርዓት ብልጽግና'ዩ።

ናይ ባሕሪ በሪ ንዘይብላ ጎረቤት፡ ወደባታ ካብ ንግዳዊ ተጠቃምነት እትሓጹ ሃገር ክትህሉ ኣይትኽእልን። እዚ ኣገልግሎት'ዚ ብልምዳውን ኣህጉራውን ሕግታት'ውን ፍቑድ'ዩ። እንተኾነ፡ እዚ ሕግታት'ዚ፡ እታ ኣፍደገ ባሕሪ ዘይብላ ሃገር ካብን ናብን እትጉበር ንግዳዊ ምንቅስቓሳት፡ ንልኡላውትን ግዘኣታዊ ሓድነትን ናይ'ታ ወናኒት ወደብ ሃገር ብምልኣት ብዘኽብር ንግዳዊ ስምምዓት ጥራይ ከምዝትግበር ኣነጺርዎ'ዩ። ኪንዮኡ ብምኻድ - ወደብ ክትወርር፡ መደበር ሓይሊ ባሕሪ ደኩንካ ሰንደቕካ ኣብ ዘይግዘኣትካ ኮተንበልብል ኩነ ሓድሽ ዶባት ክትጥርር ምምጥጣር ግና፡ ጉዳይ ልኡላውነት ስለዝኾነ - ቀይሕ መስመር'ዩ።

ብዝዘበ ተቐባልነት ዘይብሉም ስርዓታት፡ ባዕሎም ጸገማት ፈጢሮም ኩበቅዑ፡ ናብ ካልኦት ክሰልበጡ ምርኡይ ዘይልሙድ ኣይኮነን። ስርዓት ብልጽግና ኣብ ዝረኸቦ መድረኻትን ኣብ ዝፈጠሮ ኣጋጣሚታትን ንኤርትራ ብምጽላምን ሓቅታት ብምዕባለኾን ግዳይ ክመስል ዝጉበሮ ምምጽኻቕ ከኣ፡ ናይ'ዚ ኣብነት'ዩ። እንተኾኑ እዚ ኣብ ሑዳ ዝተሰረተ ዘመተ'ዚ'ውን ኑቲ ሓቂን ክዉንነትን ክሸፍን ዝኽእል ሓይሊ ዘይብሉ - ምህሙን'ዩ።

ዜና

ዓዲ-ቐይሕ - ኩነታት ሓርበኛታት ሰንኩላን ኩናት ንምድህሳስ ርክብ ተኻየዱ

ጨንፊር ሃገራዊ ማሕበር ሓርበኛታት ሰንኩላን ኩናት ዞባ ደቡቡ ኩነታት ናይቶም አብ ንዞባ ዓዲቐይሕ ዝርከቡ አባላቱ ንምድህሳስን ንምፍላጥን ዘጸለመ ዘቲ፡ ብ22 ሕዳር አቐዲዱ።

አቦ'ቲ ካብ 21 ምምሕዳራት ነበኪ ዝመጸኡ አባላት ዝተሳተፍዎ ርክቡ ሓለፌ ናይ'ቲ ጨንፊር አቶ ወልደዝቢ ቴደሮስ ሰንኩላን ኩናት መሰረትኦም ንምምሕያሽ አብ ነበኪም ዝለዓለ ጸጋታት አብ ማሕበር ዘለዎም ርክባት ዝተገለጸሉ እዋን እዩ።

አብ ማሕበር ምዋርናፍ ረብሓታቱ ብዙሕ ምኻኑ ዝሓረ አቶ ወልደዝቢ፡ ሰንኩላን ተጠርኒፎም ውዳበታቶም ኣብዲሎም ብዘጋ ከኒታቶምን ከኒታት ነበኪምን ንምዘታይ ዕድል ከምዝፈጠረሎም ገሊጾም።

ሓለፊ መደበር ጥዕና ሮበርቢያ ተሓጋጋዚ ሃርስ ኪዳነ መሓሪ ንኡናና አብ ገዛዞ ሓብረታት፡ ቁጽሪ ናብ ትካል ጥዕና እናተመሓላለሰ ኣገልግሎት ክሽነ ቅድሚሕርሲ ናይ ዝረኽቦ ሃፍቲጸራት ብ15 ሚእታዊት፡ አብ ትካል ጥዕና ናይ ዝተረኽበ ብ13.6 ሚእታዊት፡ መጸበዮ ሃፍቲጸራት ናይ ዘየቕጣ ድማ ብ2 ሚእታዊት ክብ ነምዝበለ አብርሃ።

ብዘይካዚ፡ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለሰ ሕሞምት ንምግታእ ብዙሃዮድ ግንዛበት፡ መርመራታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስን ፍንጭጣን ካብ ዝተገብረለን 269 ሃፍቲ ጸራት፡ መጠን መልክፍቲ ባዶ ምንባሩ ዝለተወ ወለድ ዘይብሉ ልቓሕ ብምሃብ ከቢጋገሞን ከተባብያምን ከምዝኽእሉ ብምጥቃሱ አብ'ቲ ጸበቕቐ ወጽኢት ዝተረኽቦ ጸላእቲ ክሃፍሩ ምኻኑ ገሊጹ።

አብ ማሕበር ምዋርናፍ ረብሓታቱ ብዙሕ ምኻኑ ዝሓረ አቶ ወልደዝቢ፡ ሰንኩላን ተጠርኒፎም ውዳበታቶም ኣብዲሎም ብዘጋ ከኒታቶምን ከኒታት ነበኪምን ንምዘታይ ዕድል ከምዝፈጠረሎም ገሊጾም።

ሓለፊ መደበር ጥዕና ሮበርቢያ ተሓጋጋዚ ሃርስ ኪዳነ መሓሪ ንኡናና አብ ገዛዞ ሓብረታት፡ ቁጽሪ ናብ ትካል ጥዕና እናተመሓላለሰ ኣገልግሎት ክሽነ ቅድሚሕርሲ ናይ ዝረኽቦ ሃፍቲጸራት ብ15 ሚእታዊት፡ አብ ትካል ጥዕና ናይ ዝተረኽበ ብ13.6 ሚእታዊት፡ መጸበዮ ሃፍቲጸራት ናይ ዘየቕጣ ድማ ብ2 ሚእታዊት ክብ ነምዝበለ አብርሃ።

ብዘይካዚ፡ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለሰ ሕሞምት ንምግታእ ብዙሃዮድ ግንዛበት፡ መርመራታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስን ፍንጭጣን ካብ ዝተገብረለን 269 ሃፍቲ ጸራት፡ መጠን መልክፍቲ ባዶ ምንባሩ ዝለተወ ወለድ ዘይብሉ ልቓሕ ብምሃብ ከቢጋገሞን ከተባብያምን ከምዝኽእሉ ብምጥቃሱ አብ'ቲ ጸበቕቐ ወጽኢት ዝተረኽቦ ጸላእቲ ክሃፍሩ ምኻኑ ገሊጹ።

ጸጋታት ተጠቒሞም ድማ ክረብሑሉ ብምዝኽኻር፡ ማሕበር አብ ምርካኽ ንህበ፡ ደርሃን ጥራጥን ነምዝደጋገፎም አብርሃ።

ሓለፊት ማሕበር አብ ንዞባ ዓዲቐይሕ ወ/ሮ ንብርኣል ይትባረኽ ብየይኦ አባላት ምስ ምምሕዳራት ዘለዎም ርክባትን ንምዕባይ ዕድላት ተዘራርቦም ከምዝኽእሉ ገሊጸ።

ሓለፊ መደበር ጥዕና ሮበርቢያ ተሓጋጋዚ ሃርስ ኪዳነ መሓሪ ንኡናና አብ ገዛዞ ሓብረታት፡ ቁጽሪ ናብ ትካል ጥዕና እናተመሓላለሰ ኣገልግሎት ክሽነ ቅድሚሕርሲ ናይ ዝረኽቦ ሃፍቲጸራት ብ15 ሚእታዊት፡ አብ ትካል ጥዕና ናይ ዝተረኽበ ብ13.6 ሚእታዊት፡ መጸበዮ ሃፍቲጸራት ናይ ዘየቕጣ ድማ ብ2 ሚእታዊት ክብ ነምዝበለ አብርሃ።

ብዘይካዚ፡ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለሰ ሕሞምት ንምግታእ ብዙሃዮድ ግንዛበት፡ መርመራታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስን ፍንጭጣን ካብ ዝተገብረለን 269 ሃፍቲ ጸራት፡ መጠን መልክፍቲ ባዶ ምንባሩ ዝለተወ ወለድ ዘይብሉ ልቓሕ ብምሃብ ከቢጋገሞን ከተባብያምን ከምዝኽእሉ ብምጥቃሱ አብ'ቲ ጸበቕቐ ወጽኢት ዝተረኽቦ ጸላእቲ ክሃፍሩ ምኻኑ ገሊጹ።

ጸጋታት ተጠቒሞም ድማ ክረብሑሉ ብምዝኽኻር፡ ማሕበር አብ ምርካኽ ንህበ፡ ደርሃን ጥራጥን ነምዝደጋገፎም አብርሃ።

ሓለፊት ማሕበር አብ ንዞባ ዓዲቐይሕ ወ/ሮ ንብርኣል ይትባረኽ ብየይኦ አባላት ምስ ምምሕዳራት ዘለዎም ርክባትን ንምዕባይ ዕድላት ተዘራርቦም ከምዝኽእሉ ገሊጸ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ ኣቶ መሓመድ-ሰዒድ ማንታይ፡ ብ22 ሕዳር አብ ዓሰብ - ንተራ መንእሰያት አብ ልምዓት ሃገርን ምዕባለ ሕብረተሰብን ዘበርህ ሶሚናር፡ ንልጠኦቱ ማሕበራዊ ሰውፍልጠት ኣቐዲዱ።

ምምዕባል ሃገር፡ ብዙፈጥሮኣዊ ሃብታ፡ ጂኦግራፈያዊ ኣቀማምጣኣ ወይ ብቐጠባዊ ዓቕማ ጥራይ ዘይተሪኽ ብየይኡ አባላት ምስ ምምሕዳራት ዘለዎም ርክባትን ንምዕባይ ዕድላት ተዘራርቦም ከምዝኽእሉ ገሊጸ።

ምምዕባል ሃገር፡ ብዙፈጥሮኣዊ ሃብታ፡ ጂኦግራፈያዊ ኣቀማምጣኣ ወይ ብቐጠባዊ ዓቕማ ጥራይ ዘይተሪኽ ብየይኡ አባላት ምስ ምምሕዳራት ዘለዎም ርክባትን ንምዕባይ ዕድላት ተዘራርቦም ከምዝኽእሉ ገሊጸ።

ንመንግስቲ፡ ጥራይ ዝግደፍ ስነዘይካ ኩሉ ዜጋ ክሳተፎ ብምግባሮም፡ ምምሕዳር ንዞባ ነምዝዙጋገዙም ኣረጋገጸ።

ሃገራዊ ማሕበር ሓርበኛታት ሰንኩላን ኩናት፡ አብ ንዞባ ዓዲቐይሕ 333 አባላት ኣለዎም።

ፎሮ - ሸፈነ ክታበት 100 ሚእታዊት ከምዝበጽሐ ተገለጹ

አብ ምምሕዳር ነበኪ ሮበርቢያ - ንኡስ ዞባ ፎሮ ብዘየገር ቀጻሊ ግዝያት፡ ሸፈነ ክታባት አብ ቀዳማት ትሽዓተ አዋርሕ ናይ'ዚ ዓመት 100 ሚእታዊት ነምዝበጽሐ ተገሊጹ።

ሓለፌ መደበር ጥዕና ሮበርቢያ ተሓጋጋዚ ሃርስ ኪዳነ መሓሪ ንኡናና አብ ገዛዞ ሓብረታት፡ ቁጽሪ ናብ ትካል ጥዕና እናተመሓላለሰ ኣገልግሎት ክሽነ ቅድሚሕርሲ ናይ ዝረኽቦ ሃፍቲጸራት ብ15 ሚእታዊት፡ አብ ትካል ጥዕና ናይ ዝተረኽበ ብ13.6 ሚእታዊት፡ መጸበዮ ሃፍቲጸራት ናይ ዘየቕጣ ድማ ብ2 ሚእታዊት ክብ ነምዝበለ አብርሃ።

ብዘይካዚ፡ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለሰ ሕሞምት ንምግታእ ብዙሃዮድ ግንዛበት፡ መርመራታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስን ፍንጭጣን ካብ ዝተገብረለን 269 ሃፍቲ ጸራት፡ መጠን መልክፍቲ ባዶ ምንባሩ ዝለተወ ወለድ ዘይብሉ ልቓሕ ብምሃብ ከቢጋገሞን ከተባብያምን ከምዝኽእሉ ብምጥቃሱ አብ'ቲ ጸበቕቐ ወጽኢት ዝተረኽቦ ጸላእቲ ክሃፍሩ ምኻኑ ገሊጹ።

ንተራ ኢጋር ሓነየም አብ ምቁጽጻር ሕሞም ዓሶ ብዘይምልክት ድማ ክራማት ባሕሪ ቅድሚ ምምጽኡ አብ ምምሕዳራት ነበኪ ሩብሓዊነ ሮበርቢያ፡ ማሕፈድን ዓረቡዩን ናመሓየየ አብ ምዕዳል ወኪ አባርኽዮ ይንበሩ ነዋዝሐወ ብምግባር፡ ዜጋታት ንዘዛዓደሉም ናመሓየየ ብዘየገኢ ክጥቀሙሉ አዘዋኽሩ።

ደ/ቀ/ባሕሪ - ተራ መንእሰያት አብ ልምዓት ዘብርህ ሶሚናር ተኻየዱ

አመሓዳሪ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ ኣቶ መሓመድ-ሰዒድ ማንታይ፡ ብ22 ሕዳር አብ ዓሰብ - ንተራ መንእሰያት አብ ልምዓት ሃገርን ምዕባለ ሕብረተሰብን ዘበርህ ሶሚናር፡ ንልጠኦቱ ማሕበራዊ ሰውፍልጠት ኣቐዲዱ።

ምምዕባል ሃገር፡ ብዙፈጥሮኣዊ ሃብታ፡ ጂኦግራፈያዊ ኣቀማምጣኣ ወይ ብቐጠባዊ ዓቕማ ጥራይ ዘይተሪኽ ብየይኡ አባላት ምስ ምምሕዳራት ዘለዎም ርክባትን ንምዕባይ ዕድላት ተዘራርቦም ከምዝኽእሉ ገሊጸ።

ምምዕባል ሃገር፡ ድልዱል ሓድነትን ፍትሓዊ ህይወትን ምህናጽ'ውን ስነዘጠቓልል መጽሰየት አብዘ ማሰርሕዝ አባርኽዮ ክዛዙ ደማ አዘዋኽሩ።

ፍልጠት መሳረት ከሉንክናዊ ምዕባለ ነምዘየኻ ዝገለጸ ኣምባሳደር መሓመድ-ሰዒድ ማንታይ፡ ብዘይ ፍልጠት ዝተደገፈ ምዕባለ ንዋይሕ እዋን ክጽንዕ ነምዘይክእል ብምግንዛቡ መጽሰየት አብ ምደኣብ ክእለትን ፍልጠትን ከይተሓለሉ ክሰርፁ ተማሕጸኑ።

ኣቓሳኣደር መሓመድ-ሰዒድ አብ መወዳኢት፡ መጽሰየት ሰራሕተኛታት - ተልእኾ ዝሰርሐለን ትካላት ንምዕዋት ተረባሒ አባርኽዮኦም ብዘዕዘዙ አፍራይኦየም ብዘጓጸፈ ኀኘባ. መረሐ ተራኦም ከሰርኹ ተኣቡ።

ሓለፌ ፖሊቲካዊ ጉዳያት ህገደፍ ዘ/ደ/ቀ/ባሕሪ ኣቶ ንብረሃወት ተኽሉይ ብወኪ፡ አብ ኘቕሓት ዝተመርኰሰ ተኣክፎን አባርኽዮን ኘኣረጋገጹ፡ በዘውዳኡ፡ አብ ዙዩድ ናይ ምንቃሕ ምዕጣቕን ምውዳቦን መደባት ብዝዕዘል ክሳተፉ ኣዘዋኽሩ።

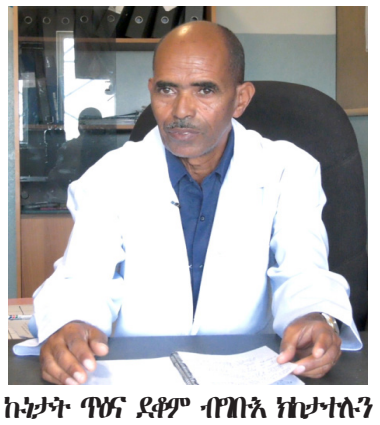
ከረን - ውጽኢት ቤት-ትምህርቲ ጸሙማን ንምብራኽ ይሰራሕ

አብ ከተማ ከረን እተርኸበ ኣኡዳት ቤት-ትምህርቲ ጸሙማኑ ወጽኢት ተመሃሮ አብ ኩሉ ደረጃታት ብሓፈኹ አብ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ ደማ ብፍላይ ንምብራኽ ትሰርሕ ነምዝበለ ተገሊጹ።

ርእሰመምህር ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ተሰፋብርሃን መሻሾ ንኡናና አብ ገዛዞ ሓብረታት፡ ኣደ-ማኦት ትምህርቲ ክብ ንምግል ጻዕርታት ይቐደድ ነምዝሎ ብምብረሃቱ ንዝገርዊ መርመራ ንዝዕደዉ ዘለዉ ተመሃሮ 8ይ ክፍሊ ዝወዛብ ተወኒኹ፡ ትምህርቲ ኣቓል ናቱ ነምዝኾነ አብረዉ።

አብ ዝተማ ዓመት አብ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ እተፈተኑ ተመሃሮ ብምሉኦም ነምዝሓለፉ ዝጠቐሰ መምህር ተሰፋብርሃኑ እቲ ዝቐደድ ዘሎ ጻዕሪ ዝዘ. ንምዕቃብን ንምብራኽን ነምዝኾነ አረጋጺኡ።

አቦታ ቤት-ትምህርቲ ዝዘረ ሕጽረት ሀንጻታትን መማህራንን ፍታሕ ብምርካብ፡ አብ መጫታ ተሓጺሩ ዝዘረ ትምህርቲ ናብ ማእከላይ ደረጃ ነምኣተናገረ፡ ብኡ መሰረት ድማ ቁጽሪ ተመሃሮ እናዓበየ ይመጸእኻ እንተለው፡ ምስ ቁጽሪ ክመሓሩ ዝኾነሉም ጸሙማን ብምጽንጽ ግቡ ተወኒኹ፡ ሰራሕ ነምዝድኒ አጋዝኒ።

ኩነታት ጥዕና ደቀም ብየገኢ ክከታተሉን ኑየም ናይ ጽመት ሰንኽልና ዘለዎም ናብ መኣዲ ትምህርቲ ክልእኾን ተማሕጸኑ።

ቤት-ትምህርቲ ጸሙማን ኪረኹ ካብ ቀዳማይ ክሳብ 8ይ ክፍሊ ዝመሃሩ 89 ደቂኣንስትዮ ዝርከቡሉም 190 ተመሃሮ ኣለዉዎ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተሰፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ሰ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍሰሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ስሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቀ.ሰ.113395-07588045

ምልክታ

ቀ.ሰ. 125013 - ቀ.ሳ.ጸ. 1284

ሕዳር፡ ቅድሚ 64 ዓመት

ባይቶ ኤርትራ ኮነ መንግስቲ ኢትዮጵያ ፈደረሽን ከፍርሱ ሕጋዊ ሰልጣን ነይሩዎም'ዶ፧

ሳሙኤል ገብረብርሃን
(ክኢላ ሕጊ)

ቅድሚ ሰሪን ኣርባዕተን ዓመታት፡ ኣብ ከምጣ ንፋስ ወርሒ ሕዳር ዝሰፍሰላ ዘሎ እዋኑ ብ14 ሕዳር 1962 ኣብ ማእከል ከተማ ኣስመራ ዝተኸነየ ፍጻመ ንታሪክ ቀርኒ ኣፍሪቃ ብሓውን መሳወኣትን ገቐየረ ጸለም ምዕራፍ እዩ ነይሩ። ኣብታ ቀራንት ንዎየ እቲኡ ህንጻ ባይቶ ኤርትራ ብዕጡቕት ወተሃደራት ኢትዮጵያ ተኸበበ፣ ኣብ ጎደናታት ከተማ ድማ ረዚን ጸምዋን ሪዕድን ነበሰሉ ኣብ ገሸረ ህሞት፡ ሓደ ካብ ኣዳለ ኣብባ ተዳልዩ ዝተኣኽነ ጽሑፍ ኣብዚ፡ ኣዳራሽ ተሃበቡ። ናጻ ክነቶ ኣይጠረፀ ድምጺ ህዝቢ እውን ኣይተሓተተን። ቡዚ ዝተዳለወ ተዋስኦ ድማ እቲ ንባስርተ ዓመት ዝጽንሐ 'ፈደረሽን' "ብምለእ ደምጺ" ነም ዝፈረሰን ኤርትራ ናብ ሓንቲ ኣወራጃ ናይ ኢትዮጵያ ነም ዝተሰወጠንን ተኣወጀ።

ኣብ ህዘባዊ ዝነበርና፡ 14 ሕዳር መብዛሕትኡ ሜዜ ነም መጀመርታ መረር ቃልሲን ነም ናይ ፖለቲካዊ ክድዓት ምልክትን ኮይና እዩ ትብጽዩ። እንተኾነ ግዜ ኣብ ትሕቲ'ቲ ናይ ብረትን ፖለቲካን ተረኽቦ ተሓብኡ ዝጀመሩ ብዙሕ ግዜ ዘይፍተሽ ሓደ ሳዕ. ሕጋዊ ሓቂ ኣሎ። ሳዕም ንሓቂ ገጸ እንተ ጠወየት እኳ፡ ብመንጽር ኣህጉራውን ሕጉመንግስታዊን ሚዛን ክርኢ ከሎ፡ 'ፈደረሽን' ኤርትራን ኢትዮጵያን ቡታ መሳለቲ እቲኣ ብሕጊ ኣይፈረሽን! ምኽንያቱ፡ እቲ ፈደረሽን ናይ ምምሕያሽ ምቐያር ወይ ምፍራስ ዝኾነ ሕጋዊ ሰልጣን ንኢትዮጵያ ይኹን ንባይቶ ኤርትራ ኣይምልከየምን እዩ ነይሩ።

ዝ. ሕጋዊ ምህጣር ንምርዳኡ ናብቲ እቲ ውሳነ ዝተጠንሰሉ መሳረት ንድሕሪት ክንምለስ የድልየና። 'ፈደረሽን' ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ኣዳለ ኣብባ ወይ ኣብ ኣስመራ ዝተጻሕፈ ውልቃዊ ሰምምዕ ኣይነበረን። ብመሳረት ዓንቀጽ 10 ቻርተር ሕብረት ሃገራት፡ መብዛሕትኦም ውሳኔታት ሓፈሻዊ ባይቶ ነም ምኽሪ እምባር ነም ኣንዳዲ ሕጊ ኣይቀጽሩን እየ ም። እንተኾነ ግዜ ኣብቲ ምስ ኢጣልያ ዝተንብረ ውልቃ ሰላም 1947 (Annex XI ቁጽሪ 3)፡ እተን ኣርባዕተ ዓበይቲ ሓይልታት ንወሳኒ ሓፈሻዊ ባይቶ ነም ኣንዳዲ ኣብ ኣዳለ ኣብባ ተፈራሪሞም ነበሩ። በዚ ነይተወሰነ ድማ ቡታ ናይ መውጽኢታ መሳለቲ ብወተሃደራዊ ነበጥን ምናብራሕን እዩ እቲ ጽሑፍ ብዘይ ደምጺ ህዝቢ ዝተሰጠ።

ካብቲ ወተሃደራዊ ጽቅጠ ንላዕሊ ዘሎ ክፋል ሕጋዊ መርትዖ ግን ባዕሉ ሕቡ ባይቶ እውን እንተኾነ ክሳዕር ዝኾነል ሓደ ዝዀለ መሳተፊ ጥራይ እዩ ዘሎ— ንሱ ድማ ኣብ ውልቃ 1947 (Annex XI ቁጽሪ 2) ዝተጠቐሰ "ድሌትን ረብሓን ህዝቢ" ማለት ናጻ ሪፈረንደም እዩ። ብዘይ ፍቓድ ሓፈሻዊ ባይቶ ወይ ናጻ ደምጺ ህዝቢ ግዜ ኢትዮጵያ በይና ክትቅደር ዝፈቅድ ዋላ ሓንቲ ሕጋዊ ዓንቀጽ ኣይረሽን።

ንመንግስቲ ኢትዮጵያ ሕጋዊ መመኻኸይታ ንምሃቡ ገዲመታት ገቐጸለ ሓደ ናይ ምድንጋር ትረኻ ግን ነይሩ እዩ፡ ንሱ ድማ "ባይቶ ኤርትራ ባዕሉ እዩ ብፍቓዱ ነቲ ፈደረሽን ኣፍረሱ ምስ ኢትዮጵያ ነጽንር ዝወሰነ" ዝብል እዩ። ታሪኽ ነሞርመር ነሎ ግን እዚ መመኻኸይታ እዚ ፈጺሙ ዘይቅበል ኮይኑ ደርኢቡ። ካብ 1953 ጀሚሩ ኣብ ኤርትራ ዝስረ ናጻ ባይቶ በዝቑሩብ ካብ ሰሙ ተመሓቅሉ ነበረ። ፖለቲካዊ ሰልፍታት ተኣጊደን፡ ናጻ ጋዜጣታት ተሓጸየን፡ መራሕቲ ተቓወምቲ ተኣሲርም ወይ ተሰዲዶም፡ ኣብ ባይቶ ድማ ብጽቅጠ. ኣዳለ ኣብባ ነፀሮጡ ተኣዘዙ። ሰዓት ተኾይሮም ነበሩ። በዚ ከይተወሰነ ድማ ቡታ ናይ መውጽኢታ መሳለቲ ብወተሃደራዊ ነበጥን ምናብራሕን እዩ እቲ ጽሑፍ ብዘይ ደምጺ ህዝቢ ዝተሰጠ።

እሞኽ ደኣ ንኢትዮጵያ ትኹን ንባይቶ ኤርትራ ዘየምልክት ውሳነ ካብ ተፈጸመ እቲ ወናንን ሓለወን ናይቲ ሰድ ዝበረ ውድብ ሕብረት ሃገራት ኣባይ ነይሩ፧ እዚ ሕዮ'ዚ እዩ ናብቲ ዝመረረ ጽሪ ታሪኽ ዘሲጋረናኡ። ባዕሉ ዝሰዮምም ክኢላታት ሕጊ "እቲ ውልቃ እንተ ተጣሒሱ ሓፈሻዊ ባይቶ ክሰምዖ ኣለዎ" ኢሉም እኽለው፡ እቲ ኣህጉራዊ ውድብ ግን ዘየኽክኽኽ ሰርሰታ መረጸ። ካብ 1955 ጀሚሩ ባንዴራ ኤርትራ ክነውድድ ከኣ፡ ወፆዉውያን ቋንቋታት ትግርኛን ዓረብኛን ክእንዱ ከለዉ፡ ነሞኡ'ውን ኣብ 1958 ሰሎማዊ ኣደማ ሰራሕተኛታት ብጥይት ክርግፍሉቕ ከሎ፡ ካብ ኒወዩርክ ዝተሰምዐ ደምጺ ኣይነበረን።

ህዘቢ ኤርትራን መራሕቱን ግን ኣብ ቀድሚ እዚ፡ በይል'ዚ ኢደም ኣጣሚርም ኣይተጸበዩን። ብተደጋጋሚ ናብ ውድብ ሕብረት ሃገራት ጥርዓናት ሰዲደም እየም፡ ብክላይ ኣብ ሕዳር 1957 ንመንግስቲ ኢትዮጵያ ብምጥሓስ ውሳነ 390 A (V) ዝኸሰስ 76 ገፅት ዙዛዝ ዝርዝር ሰድ ቀረቡ ነይሩ እዩ። እንተኾነ ግን ኣብቲ እዋን ዝስረ ፖለቲካዊ ስትራተጂ ዝሓልል ከናትን ኣብ ኣስመራ ዝስረ ወተሃደራዊ መደበር ኣመፅ (ቃኘው) ዝፈጥሮ ስትራተጂካዊ ረብሓታትን ንሕልና ዓበይቲ ሓይልታት ኣደንቑርዎ ነበሩ። ውድብ ሕብረት ሃገራት ነቲ ብኢዱ ዝጀሓፎ ውልቃ ቡታ መንእሰያት፡ ታሪኽና በዚ ንጹር ኣይኮነን። ብዘይካዚ ድማ ኣብ 1962 ኣብ ቀድሚ ዓይኑ ክቕየድ ከሎ ሓንቲ ህጹጽ ኣኼባ እኳ ከይጸወወ ዓይኑ ዓሚቱ ሓለፈ። እዚ መረር ጽሽርታ እዚ ድማ እዩ ንኤርትራውያን ካልኦ መንዲ ከም እንሸኦን ገይሩ፡ ነቲ ደሮ ጀሚርናዮ ዝነበርና ዕጥቃዊ ቃልሲ ብከዛዲለ ክንቅጽሎ ዝደረኽና።

ሎሚ ኣብ 2026 ኮይንና፡ 64 ዓመት ድሕሪ እታ ዕለት ዝ. ታሪክ ምስ እንክሕርን፡ እዚ ፍጻመ'ዚ ኣብ መጻሕፍቲ ተማሂዩ ዝተርፍ ድሩቕ ዛንታ ኣይኮነን። ካብ ኣፍሲ ወቐፍ ገጹ ንህልውን ንመጻኢናን ዓሚቑ ትምህርቲ የሪልፍል እዩ። ቀድሚ ኩሉ እንመሊኦ ሓቂ ኣህጉራዊ ሕጊ ብዘይ ወቕሃዊ ሓዲሉ ኣብ ወረቐት ጥራይ ነም ዝተርፍ እዩ። ውሳ 390 A (V) ብዲምጺ ዓለምን ብወዕል 1947ን ዝጸደቐ እኳ እንተ ነበረ ረብሓ ሓዲሉን ምስ ተቐየረ ግን ከውቀናፍ ኣይኽእልን። ሰዝዩ ህላወና ኣብ ደጋዊ ውዕላት ዘይትሓቱ ኣብ ወቕሃዊ ሓድነትናን ዓቕምናን ጥራይ ክምርኮስ ነም ዘለዎ ታሪኻዊ መኽሩታዊ እዩ።

ካልኣይ ገቐሲም ወሳኒ ትምህርቲ፡ ብቐም "ሕጋውነት" ዝሸረን ፖለቲካዊ ምድንጋር ምልላይ እዩ። መድረኽ ዓለም ብረብሓ እምባር ብርህራህ ስለ ዘይምራሕ ሓይሊ ወነሩ ዝዘሓጋዊ ተግባራቱ ብኽይ ሕጊ መሻሪኒ ከዳቐቐ እዩ ገዛትን። ነሞቲ ኣብ 1962 "ባይቶ ኤርትራ ባዕሉ ወሰነ" ተባሂሉ ዝዘዘርዝሐ ፕሮፓጋንዳዊ ንሓሳት ናይ ሕጋውነት ክኖን ክኸድንዎ ከለዉ ምንቃሕ የድሊ። ኣብ ዝኾነ እዋን ዝወሰዱ ፖለቲካዊ ሰንምትታት ብዲጋዊ ተዋስኦታትዮም ኣይምትኩን እየም። ብኣንጻሩ፡ ብኽኣ ድሉት ህዘቢን ብሩሓኛ ልዕልና ሕግን ክፍተኹ ነም ዘለዎም ታሪኽ የስተምህረና።

እዚ ዓሚቑ ምርዳእ እዚ ናብ ዋጋ ታሪኻውን ሕጋውን ንቕሓት ይመርሓና። ንታሪኽ 14 ሕዳር ብኦበይን ብሰምዒትን ጥራይ ምዙር ንእእምሮ ዘይዕጠቐ ይብርዩ። ብኣንጻሩ፡ ነቲ ውልቃ 1947፣ ብይን ጀነቫ፣ ዓንቀጽ 91 ሕጉመንግስቲ 1952፣ ነሞኡ'ውን ነቲ ብሕብረት ሃገራት ዝተረስዐ ጥርዓናት ብጭብጢ. ምፍላጥ፡ ብዘየገድስ ነሞንቀሳቐስ ብሞያዊ ስራሕ ነሞኣተናየደሉ፡ ኣብ ንኡስ ነሞ ኣቐዲመን ብወዕል ሰለ ዝተሳሪሩ፡ እቲ ብ2 ታሕሳስ 1950 ዝጸደቐ ውሳነ ቁጽሪ 390 A (V) ኣህጉራዊ ሕጋዊ ሰድና እዩ ነይሩ። እዞን ቀዳሞት ሸውዓተ ዓንቀጻቱ ድማ "ፈደረላዊ ውዕል" ተባሂለን ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ዘወዲ ኢትዮጵያ ርእሰ ገዚኦሉት ኣሃዱ ክትከውን ወሰኑ።

እዚ ሰርዓት'ዚ ኣብ 1952 ኣብ ግብሪ ቅድሚ ምወዳኡ፡ ኣብ መወዳኣታ 1951 ኣብ ጀነቫ ወኒ ሕጋዊ ምርመራ ተኻይዱ ነይሩ። ኮሚሽኮ ሕብረት ሃገራት ኤደዋርዶ ኣዝ ማዞያዝ ንክኢላታት ኣህጉራዊ ሕጊ ኣከቢ፡ ነቲ ውዕል ናይ ምምሕያሽ ወይ ምትርጓም ሰልጣን ናይ መን ምኾኑ ሓተሞም። መልሰም ንጹር ነበረ— ነም መሳራትን ወናንን ናይቲ ኣህጉራዊ ሰድ መጠን ነቲ ውዕል ከመሓይሽ ወይ ጥሕሰቱ ክርኢ. ዝኽእል ሓፈሻዊ ባይቶ ጥራይ እዩ። ብመጽናር ኣህጉራዊ ሕጊ ልዕሊ ውሳ ሓፈሻዊ ባይቶ እውን እንተኾነ ክሰጽር ዝኽእል ሓደ ገዚዓሊ መትከል ጥራይ እዩ ዘሎ— ንሱ ድማ ኣብ ውዕል 1947 (Annex XI ቁጽሪ 2) ዝተጠቐሰ "ድሌትን ረብሓን ህዝቢ" ማለት እዩ።

ካብቲ ወተሃደራዊ ጽቅጠ ንላዕሊ ዘሎ ክፋል ሕጋዊ መርትዖ ግን ባዕሉ ሕቡ ባይቶ እውን እንተኾነ ክሰጽር ዝኽእል ሓደ ገዚዓሊ መትከል ጥራይ እዩ ዘሎ— ንሱ ድማ ኣብ ውዕል 1947 (Annex XI ቁጽሪ 2) ዝተጠቐሰ "ድሌትን ረብሓን ህዝቢ" ማለት እዩ። ብዘይ ፍቓድ ሓፈሻዊ ባይቶ ወይ ናጻ ደምጺ ህዝቢ ግዜ ኢትዮጵያ በይና ክትቅደር ዝፈቅድ ዋላ ሓንቲ ሕጋዊ ዓንቀጽ ኣይረሽን።

ንመንግስቲ ኢትዮጵያ ሕጋዊ መመኻኸይታ ንምሃቡ ገዲመታት ገቐጸለ ሓደ ናይ ምድንጋር ትረኻ ግን ነይሩ እዩ፡ ንሱ ድማ "ባይቶ ኤርትራ ባዕሉ እዩ ብፍቓዱ ነቲ ፈደረሽን ኣፍረሱ ምስ ኢትዮጵያ ነጽንር ዝወሰነ" ዝብል እዩ። ታሪኽ ነሞርመር ነሎ ግን እዚ መመኻኸይታ እዚ ፈጺሙ ዘይቅበል ኮይኑ ደርኢቡ። ካብ 1953 ጀሚሩ ኣብ ኤርትራ ዝስረ ናጻ ባይቶ በዝቑሩብ ካብ ሰሙ ተመሓቅሉ ነበረ። ፖለቲካዊ ሰልፍታት ተኣጊደን፡ ናጻ ጋዜጣታት ተሓጸየን፡ መራሕቲ ተቓወምቲ ተኣሲርም ወይ ተሰዲዶም፡ ኣብ ባይቶ ድማ ብጽቅጠ. ኣዳለ ኣብባ ነፀሮጡ ተኣዘዙ። ሰዓት ተኾይሮም ነበሩ። በዚ ከይተወሰነ ድማ ቡታ ናይ መውጽኢታ መሳለቲ ብወተሃደራዊ ነበጥን ምናብራሕን እዩ እቲ ጽሑፍ ብዘይ ደምጺ ህዝቢ ዝተሰጠ

ዘይጸዓድ መኽተን ኣበርክቶን ዲያስፖራ ኤርትራ

ዘሚካኤል ገብረክርስቶስ

ናጽነት ኤርትራ ዘይተኸፈለ ካልኦት ሃገራት ኣፍሪቃ፡ ብወተሃደራዊ ዝተረኽበ ህያብ ዘይተሳእኑ፡ ክቡር ደም ጀጋኑ ሰማእታትን፡ ብኽብድ መስዋእትን፡ ከምኡ'ውን እምቢ ኣይንምብርከክን ኣይንፍሽእን ኢሉ ናብ ሃገራዊ ቃልሲ ዝወጸ ተኽታተልቲ ወለዶታት ዝተረጋገጸ ክቡር ዓወት እዩ። ኤርትራ ሃገርና ብሰሪ ተደኩናትሉ እትርከብ ኣዘዮ ስትራተጂካዊ ኣገዳስነታን ተፈጥሮኣዊ ትዕድልታን ኣዝያ ሰሓቢትን ተባሃጊትን እያ። ብሰንኩ ድማ ቡበኣዊኑ ርእሰ-ሓያላን ዓለምናን ከምኡ'ውን ካብ ኣጎል እምኑት ዘይናፋሉ ኣሰፋሕፋሕቲ ስርዓታት ኢትዮጵያን ዘሕለፍዎን ትሓልፎ ዘላን መድረኹት ኣዘዮ ጸገኩርን ፈታንን እዩ። ኣብዚ ነዊሕን መረጋን ታሪኻዊ ጉዕዞ ኤርትራ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ክፍሊ-ዓለማት ኣብ ወጻኢ ዝሰፍሩ ኤርትራውያን ዜጋታት (Diaspora) ምስ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዝሰብር ህዝባዊን መንግስታዊን ከም "ክልተ ገጻት ናይ ሓንቲ ሳንቲም" ኮይኖም፡ ከይተናጸሉ ብሓደ ልብን መንፈስን ተሰሊፎም እዮም።

ኣብ ጉዕዞ 30 ዓመታት መረር ዕጥቃዊ ቃልሲ፡ ምውሓስን ምክልኻልን ልኡላውነት፡ ክሳብ ህንጸት ሃገር ዝኸፈልዎ ኩሉ መዳያዊ መሰዋእትን ኣበርክቶን ኣብ ካልኦት ሃገራት ዘይተጉበረ ብወርቂ ቀለም ዝተጻሕፈ መስተንክራዊ ታሪኽ እዩ። ኣብ 1960ታት፡ 1970ታትን 1980ታትን መዋእኢታዊ ስርዓታት ኢትዮጵያ ብሓያላን ሃገራት ዓለምና ተሓጊዙሞ ንህዝቢ ኤርትራ ንምጽናትን ፍትሓዊ ቃልሱ ንምኽኻፍን ኣብ ዝተረባረቡሉ እዋኑ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ፡ ኤውሮጳ፡ ሰሜን ኣመሪካን ዝተፈላለየ ሃገራት ኣፍሪቃን ካልኦት ኮበታት ዓለምን ዝተሰደዱ ኤርትራውያን፡ ንስደት ከም መዕቆቢን መጸባዕን ዘይተሳእ ከም ኣካል ካልኣይ ግንባር ቃልሲ ንናጽነት ብምጥቃም ኣንኮ ሰውራ ምንባሮም ይፍለጥ። ኣቡቲ እዋን ኤርትራውያን ኣብ ትሕቲ ውዳበታት፡ ማሕበረ-ኮማት፡ ማሕበር ሰራሕተኛታት፡ ማሕበር ተመሃሮን ማሕበር ደቂ-ኣንስትዮን ተጠርኒፎም ንብረታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ልውል ኣበርክቶን ድጋፍን የቕርቡ ነይሮም። እቲ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ዘኪይድዎ ዝነበሩ ዓቢ ኣስተዋጽኦ ኣብ ገንዘባውን ንዋታውን ኣበርክቶ ጥራይ ዝተሓጽረ ኣይነበረን። ኣብ ዲፕሎማስያውን ዜናውን መዳያት ዝተጻወትዎ ተራ ኣዘዮ ወሳኒ እዩ ነይሩ። ብኣውርኡ ድማ ኩቡቲ ዝቕመጡሉ ዝነበሩ ወጻኢ ሃገር ናብ ቃልሲ ሜዳ ኤርትራ ብምጽንባር፡ ተጋዲሎምን ኣጋዲሎምን፡ ክብርቲ ሂወቶም ንስለ ናጽነት ህዝቢ ኤርትራ በጅዮምን እዮም።

ቃልሰን ድምጽን ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ዓለማዊ መድረኻት ተሓፊኑ ሰሚዒ ስኢኑሉ ኣብ ዝነበረ መቓን ግዜ፡ ሰላማዊ ሰልፍታት ብምኻያድ፡ ጽሑፋት ብምዝርጋሕ፡ ከምኡ'ውን ምስ ወከልቲ መንግስትን ጸለውቲ ሰባትን ማዕከናት ዜናን ብምርኻብ፡ ፍትሓዊ ሕቶን ቃልስን ህዝቢ ኤርትራ ኣብ መላእ ዓለም ኣፍልጦን ቁሉሓታን ከም ዝረኽብ ገይሮም። ብተወሳኺ፡ ዓመታዊ ባህላዊ ፈስቲቫላት፡ ብፍላይ ድማ እቲ ኣብ ኩዒማ ቦሎኛ (ኢጣልያ) ካብ 1974 ጀሚሩ ዝኾደድ ዝነበረ ታሪኻዊ ፈስቲቫልን፡ ኣብ ሰሜን ኣመሪካን ኤውሮጳን ዝኾዳዱ ዝነበሩ ወሰንቲ ኣኼባታትን፡ ንኤርትራውያን ዲያስፖራ መንኑየም፡ ባህሉም፡ ንቕሓቶምን ሃገራዊ ሓድነቶምን ከም ዝተርርን ከም ዝድልድልን ገይርዎ እዩ።

ድሕሪ ምርግጋጽ መላእ ሓርነት ኤርትራ እውን እንተኾነ፡ ኣብ ወጻኢ ዝነበሩ ዜጋታት ኣብ ኣሰር ሕድሪ ሰማእታት ጸኒያም ኣብ ሓድሽ ምዕራፍ ወፍሪ ህንጸት ሃገር ብዝለዓለ ሓባን ኒሕን እጃሞም ንምብርካት ድሉውነቶም ኣረጋጊጾም እዮም። ኤርትራ ኣብ ወሽጢ ሓደት ዓመታት ካብ ዓንኬል ኩናትን ዕንወትን ወጺኣ ኣብ መስርሕ ዳግመ-ህንጸትን ቁጠባዊ ሕውየትን ኣብ ዝኣተወትሉ እዋኑ፡ ኣብ ምሕያል ሃገራዊ ቁጠባ፡ ምድልዳል ትሕተ-ቅርጺ፡ ምንባይ ሰድራ ሰማእታትን ሰንዝሮላንን ከምኡ'ውን ኣበርክቶ መሕወዩ ግብሪ (Recovery and Rehabilitation Tax) ንጡፍ ተሳትፎ ብምግባር ዕዙዝ ኣበርክቶ ፈጺሞም እዮም። ትርጉም ኣበርክቶ ወለንታዊ መሕወዩ ግብሪ (2%)፡ ነታ ብኽቡር ደምን ህይወትን ከፊሉም ዘረኽቡዋ ሃገር ኪኖን ዝኣተዉላን ዳግም ኣብ ምህናጽ ሃገሮም እጃሞም ዘበርክኡላን መግለጺ ሓባራዊ ዋንኡን ሓድነትን እዩ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ኤርትራውያን ክኢላታት ኣብ ዓውድታት ጥዕና፡ ምህንድስና፡ ትምህርቲ፡ ቴክኖሎጂ ሓብሬታ፡ ሕርሻን ምርምርን ዘጥረይዎ ፍልጠትን ተሞክሮን ንሃገሮም ንምህንፋል ብወለንታኦም ናብ ሃገሮም ተመሊሶም ዓቢ ኣበርክቶ ገይሮምን ይንበሩ ኣለዉን።

ይኹን እምበር ከምቲ "ዘራጊ ማይ እንከለኹ ጽሩይ ማይ ነይሱ!" ዝበል ብሰንኪ፡ ኣብ 1998 ብሰርዓት ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝተወልዐ ወራር ኩናት፡ እቲ ብዋዕ. ናህሪ ዝሞስግስ ዝነበረ ቀጠባን ልምዓትን ኤርትራ ከም ዝኾነሉፍ ኮኑ። ኣብ ወጻኢ ዝኾዳዱ ዜጋታት ኣብዚ ፈታኒ እዋን ልኡላውነትን መሬታዊ ሓድነትን ኤርትራ ንኽይድፈርን ኣብ ሓደጋ ከይወድቑን ልክዕ ከምቲ ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ዘርኣይዎ ጽንዓትን ተወፋይነትን ዳግም ኣብ ሓደ ልቢ ሶሚሮም ኣብ ኀኺ ህዝቦምን መንግስቶምን ምስላፎም ይዝከር። ኑቲ ኣብ እዋን ወራር ስርዓት ኢትዮጵያ (1998–2000) ይኹን ድሕሪኡ ዝገጠመና ናይ "ኢደ-ላም ኣይኩናት" መድረኽ፡ ሓይሊ ምክልኻል ሃገር ንምጉልባት፡ ቡቲ ኩናት ንዘተመዘበሉ ዜጋታት ንምሕጋዝን ቀጠባ ሃገር ንምሕዋይን ካብኣም ዝሕተት ገንዘባውን ንዋታውን ጸጋታት ኣበርኪቶም እዮም።

ኣብ ልዕሊ እዚ፡ ኢትዮጵያ ኑቲ ኣብ 2000 ዝተወሰነ ናይ መወዳእታን ቀያድን ብይን ኮምሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን (EEBC) ብምጥሓስ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ ንቢጣ ኣብ ዝሓዘትሉ እዋኑ፡ ኣብ ዋሽንግተን፡ ብራስለስ፡ ጀኔቭ፡ ኒወዮርክን ካልኦት ዓቢይቲ ኩነታት ዓለምን ዓቢይቲ ሰላማዊ ሰልፍታት ብምኻያድ፡ መንግስትን ኣህጉራዊ ሕጊ ኢትዮጵያ ካብ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ ክትወጽእን ብዘይምሕላል ተቓሊሶም እዮም። እዚ ጽንዓት እዚ ክሳብ እቲ ኣብ ሓምለ 2018 ኩነት ኩናት ብወግዒ ከም ዘብቅዕ ዝኣወጀ ሓባራዊ ሰላምዕ ሰላምን ምሕዝትን ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝተፈረመሉ እዋን ብዘይምቁራጽ ቀጺሉ እዩ። ከምኡ'ውን ኑቲ ካብ 2009 ክሳብ 2018 ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ጸዲቑ ዝነበረ ዘይምኽኣይን ዘይፍትሓውን ብዙሓዊ እገዳታትን (multilateral sanctions)፡ ድሕሪኡ ዝተዛዙ ኣብ ምሕናቕ ቁጠባ ኤርትራ ዘተኮሩ ዘይሕጋውያን በይናዊ እገዳታትን (unilateral sanctions)፡ ከምኡ'ውን ካልኦት ኣንጻር ኤርትራ ዝግበሩ ዝነበሩ ክሳታትን ጸለመን ፖለቲካዊ ተጻብኦታትን ኣብ ምፍሻልን ምምሓትን ዋልታ ሃገሮም ኮይኖም ኣገልገሉም እዮም።

ኣብዚ ሕጂ እዋን'ውን እንተኾነ "ኣመል ምስ መሸዝ" ከም ዝበሃል፡ ካብዮም ዝሓለፉ ስርዓታት ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝተፈጸሙ በደላትን ጌጋታትን ዘይተማህረ ስርዓት ብልጽግና፡ ንመሃይኣዊ ውዕላትን ኣህጉራዊ ሕግን ዝጥሕሱ ልኡላውነትን ግዘኣታዊ ሓድነትን ኤርትራ ዝግህስ ተኸታተኹ ናይ ኩናት ኣጀንዳ ሕዙ ይንቀሳቐስ ኣሎ። ስርዓት ብልጽግና ካብቲ ኣብ ወሽጡ ገጠምዎ ዝርከብ ኩሉ መዳያዊ ውድቀት ንምምላጥ "ልኡላዊ ኣፍደገ ባሕሪ" ንምውናን ዝብል መህደሚ ሜላ ብምፍብራኽ፡ ልኡላውነትን ግዘኣታዊ ሓድነትን ኤርትራ ንምድፋር ዓሊሙ ይሰርሕ ኣሎ። ከምዚ ዝኣመሰለ ዕንደራን ዳንኬራ ኩናትን ኣንጻር ናይቲን ብመሃይኣዊ ውዕላት ዝቑማ ሃገራት ኣፍሪቃን ኣህጉራዊ ሕግን ዝቑንዐ ኮይኑ፡ ንሰላምን ርግኣትን መላእ ቀርኒ ኣፍሪቃን ጸጥታ ቀይሕ ባሕርን ኣብ ከቢድ ሓደጋ ዘእቱ እዩ። ከምቲ ኣብ ኣህጉራዊ ሕጊ ዝተደብተረ፡ ኣፍደገ ባሕሪ ዘይብለን ሃገራት ተጠቃምነት ወደባት ዝረኽቦ ብርድየት፡ ብሰላማውን ክልተኣውን ሰምምዓት ጥራይ ደኣ'ምበር፡ ብሓይልን ምፍርራሕን ልኡላዊ ግዘኣት ጎረቤት ሃገር ብምግዛእን ብምድፋርን ዝርከብ ኣይተሃን።

ኣብዚ ወሳኒ መድረኽ'ዚ ኣብ መላእ ዓለም ዝርከቡ ኤርትራውያን ዜጋታት ዝ. ናይ ስርዓት ብልጽግና ዕንደራን ወራርን ንምብርዓን፡ ዝበረኸ ንቕሓትን ሓቦን ተቐኒየም፡ ልክዕ ከም ቀፎኡ ዝተተንክፈ. ንህበ. ብሓደ ረምታን ሃገራዊ ቅኒትን ደጊሞም ታሪኻዊ ግዴትኦምን ሓላፍነቶምን ንምፍጻም ብምልኣት ተላዒሎም ኣለዉ። ገለ ኻቡቲ ዘኪይድዎ ዘለዉ መኽቶ ንምጥቃስ፡ ዝ. ብሰርዓት ብልጽግና ዝግበር ዘሎ ምግዛእ ልኡላውነትን ናይ ሓሶት ትረኻታትን ንምቅላዕ ሓቀኛ መርገጺ. መንግስትን ህዝቦን ኤርትራ ንዘተፈላለዩ ወከልቲ መንግስታት፡ ባይቶታትን ኣህጉራውያን ትካላትን ብንጹር ምርዳእ፡ ከምኡ'ውን ኣብ 2018 ዝተኸተመ ሓባራዊ ሰምምዕ ሰላምን ምሕዝትን ክኽበርን ክውሓስን ከም ዘለዎ ንምድፋእ ዝዓለመ ጸውቕ ዲፕሎማሲያውን ህዝባውን ንጥፈታት የካይዱ ኣለዉ። ብተወሳኺ፡ ሰላማዊ ሰልፍታትን ካልኦት ንጥፈታትን ብምኽያድ፡ ኤርትራ እታ እኹ ሰላማን ጸጥታኣን ኣብዚ ዞባ ዘውሓሰት ሃገር ምኾናን ኣብ ምርግጋእ ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃን ምውሓስ ጸጥታ ቀይሕ ባሕርን እትጻውዖ ዘላ ዕዙዝ ተራን ንዓለም ብምርዳእ፡ ኑቲ ኣንጻር ኤርትራ ዝፍኖ ዘሎ ናይ ሓሶት ፕሮፓጋንዳ ኣብ ምፍሻል ዓቢ ዓወት የመዝግቡ ኣለዉ። ብዓቢኡ ከኣ ህዝቦን መንግስትን ኤርትራ ፈታዊ ሰላምን ኣኽባሪ ሕግን ምኾኑ ንምንጽብራቕን ንምፍላጥን ኣብ ቀጺሉ ስራሕ ተጸሚደም ኣለዉ።

ንኤርትራ ዝሃጥሙዋ ዘለዉ ቡቦዓይኑየም ተጻብኦታትን ብድሆታትን ንምፍሻልን ንምብርዓንን፡ ኣብ ወጻኢ ዝኾዳዱ ኤርትራውያን ታሪኽ ሃገሮምን ክብርታት ህዝቦምን ብምውራስ፡ ከምቲ "ዝሓበራ ልሕጽስ ኣርቃይ የጸምብዓ" ዝብል ብሂል፡ ምስ ኣብ ወሽጠ ዓዲ ዘሎ ህዝቦም እናተናበቡ ብናይ ሓባር ወህደትን ስምረትን ረብረብ ከይብሉ ኩሉ መዳያዊ ኣበርክቶኦኡም ይቐጽሉ ኣለዉ። ኤርትራ ናብዚ ሕጂ በጺሓቶ ዘላ ደረጃ ንኽትብጽሕ ዝተኸፈለ ዋጋን ናይ ኣማኢት ዓመታት ዝሓለፈቶ መሰርሕን ተረዲኦም፡ ጽልዋን ውዲታትን ግዳማውያን ሓይልታት ብንቕሓት ፈሊጦም፡ ሰላማን ውሕስነታን ዓቂባ ልምዓታዊ ንጥፈታታ ብምልኣት ንምስትምቓር ዝንበርዎ ዘለዉ ኣስተዋጽኦ ደረት ኣልቦ እዩ። ኣብ ወጻኢ ዝተወልዱን ዝዓበዩን ኤርትራውያን መንእሰያት እውን ባህሉም፡ ቋንቋኦምን ታሪኻዊ መንኑየምን ብምዕቃቡ ቡቲ ብዘተፈላለዩ ወገናት ዝቓሰሉ ናይ ሓሶት ፕሮፓጋንዳን ትረኻታትን ከይተደናገሩ ኣብ ምዕቃብን ምውሓስን ሰምን ክብርን ሃገሮም ልውል ተራ ክጻወቱ ጸኒሖምን ኣለዉን። ብቑዋንዱ ድማ መንኑየም፡ ባህሉም፡ ንቕሓቶምን ሃገራዊ ሓድነቶምን ናብ ሓደስቲ ወለዶታት

ሎሚ ኣብ ERI-TV

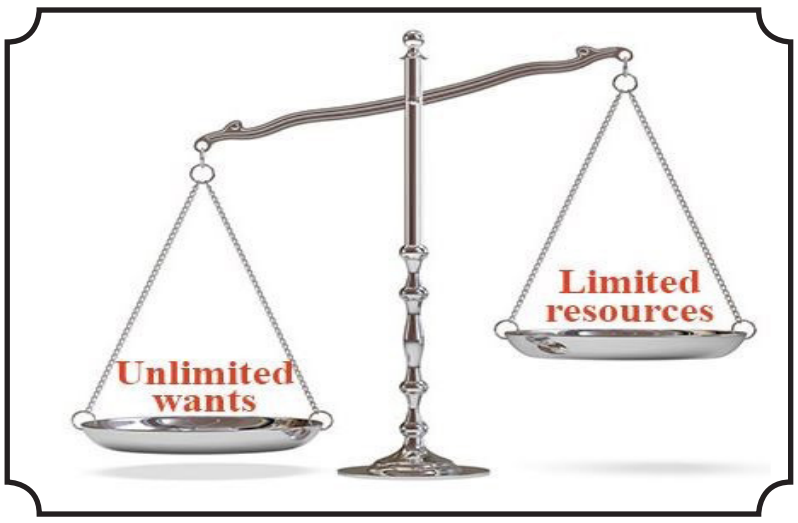
ሰዓት	መደብ
10:15	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳሚያዊ መደብ
11:45	ደርፊ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	መቓልሕ መንእሰያት
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	መደብ ቡያ
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ዕላል ጥበባት
14:20	ፍረ ጸዓሪ
14:50	ማህደር
15:30	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳሚያዊ መደብ
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:15	ደርፊ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	መደብ ናትራን
20:00	ዜና ትግረ
20:15	ፊልም ገጽታ
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ፈንቅል
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ድራማ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)
23:00	እትመት

ቋጠባን ዋኒንን

ተስፈት ሓጐስ

ድሩት ጸጋታት፡ ደረተ-ኣልቦ ድሌታት

ሰዓቐጠባ ብቮመይ ይግለጽ ንምርዳኡ ሃሰስ ንዘበልኩ ሰብ ጐኹ ኣብ ዝበልሎ መገለጺ ዝኽቐሱ ኣገደስቲ ነጥብታት እየኙ ድሩት ጸጋታትን ደረተ-ኣልቦ ድሌታትን፡፡ ብመገርር እዞን ነጥብታት ዝወሃብ መገለጺ ናይ ሰዓቐጠባ ድሜ ሰዓቐጠባ ኣብ መንነ ደረተ-ኣልቦ ገቢኻ ድሌታትን ድሩት ጸጋታትን ዝለሎ ዝምደና ዘርጊሕ ሰፍሕሊ ምኻኑ የመልክት፡፡ እዚ ደረተ-ኣልቦ ወይ ዘይማዓብ ድሌታት ድማ ናይ ደቂሰብ ምኻኑ ክዘንጋዕ የብሉን፡፡ እታ ድሩት ትብል ቃል ኩኣ እቲ ጸጋታት ዋሕዲ ከምዝለዎ ጥራይ ተመልክት ኣይኮነን፡፡ እንታይ ደኣ እቲ ጸጋታት ንሓንቲ መሳላ ጥራይ ዝወሰል ከም ዘይኮነ ከም ኣማራጺ ወይ ተኸእሎ ዝርኢ ዝተፈላለየ ጥቐሚ ከምዝለዎ’ውን ተመልክት’ዩ፡፡

ሓጺጉ ንኡስነት ከም ድላይነ ዝርኸብ ጸጋ ኣይኮነን፡፡ እዚ ኩኣ መሳርታ ናይቲ ድሩት ዝበልኩ መገለጺ ይኸውን፡፡ እዚ ድሩትነት ኣብ ቦታኡ እኽሎ ድማ ሓጺጉን ከም ኣማራጺ ዝርኢ ዝተፈላለየ ጥቐምታት ኣለዎ፣ ማለት ብሓጺጉን ዝሸራሕ ዝተፈላለየ ፍርያት ኣሉ፡፡ ሓጺጉን ኣካል ኢንዳስትርያዊ ፍርያትን መሳረታውያን ትሕተ-ቅርጽታትን ብዎኻን ኣብ ኣዑበራ ህዝቢ ዓይኒታዊ ለወጠ ንምምጻእ ክትጥቀመሉ ደኣኣልኩ፡፡ ብኣንጻሩ፡ ሓጺጉን ኣብ ልዕሊ ህዝቢን ህዝቢ ኣብ ገዥጥቀመሉ ትሕተ-ቅርጽታትን ፀገውት ዘወርድ ወተሃደራዊ ኣጸዋር (ተኳሳትን ተተኳሳትን) ንምፍራይ’ውን ክትጥቀመሉ ደኣኣልኩ፡፡ ካብዚ ገቐሪበ ኣብኡ ምርድኡ ከም ዝኽኣል እዚ ንሽሪቋጠባ ዝተዋህበ መገለጺ፡ ኣብዚ ዘይማዓብ ድሌታት ድማ ናይ ደቂሰብ ምኻኑ ክዘንጋዕ የብሉን፡፡ እታ ድሩት ትብል ቃል ኩኣ እቲ ጸጋታት ዋሕዲ ከምዝለዎ ጥራይ ተመልክት ኣይኮነን፡፡ እንታይ ደኣ እቲ ጸጋታት ንሓንቲ መሳላ ጥራይ ዝወሰል ከም ዘይኮነ ከም ኣማራጺ ወይ ተኸእሎ ዝርኢ ዝተፈላለየ ጥቐሚ ከምዝለዎ’ውን ተመልክት’ዩ፡፡

እዚ ኩኣ ንድሕሪት ምልሰ ኣልካ ብዙሃደድ ተፍትሽ ዝረጋጽ ሓቂ’ዩ፡፡ ምስ ሰዓቐጠባ ዝተሓሳሰበ ክልተ ቀንዲ መገለጺታት ምህላዉ ድማ ታሪኻዊ መረዳእታታት የመልክቱ፡፡ ቡቲ ቀዳማይ፡ ብዘወሰ ሃብቲ ከምዝጸንሐ ዓውዲ ይገልጽ፡፡ ቡቲ ካልኣይ ድማ ብዘወሰ ምርጫታት ከም ዘጸንሐ ዓውዲ ይገልጽ፡፡ እቲ ቀዳማይ መገለጺ ካብ ዘመነ ኣዳም ሶሚዝ ኣትሓዙ ዝተዋህበ መገለጺ’ዩ፡፡ እታ ብኣዳም ሶሚዝ ተዳልያ ኣብ 1776 ዝተሓትመት ቅኻረትን መንቀልን ሃብቲ ሃገራት እንታይ ምኻኑ ትምርጋሞ መጽሓፍ ድማ ከም መርኣያ ናይቲ ቀዳማይ መገለጺ ትቐጸር፡፡

ኣዳም ሶሚዝ ቅኻረት (መሰለየ) ሃብቲ ናይ ሃገራት እንታይ ምኻኑ ንምግላጽ ኣብ ዘንቀሎ ተባዒኡ ሃብቲ ገዝዘበ (ወርቅን ኩሓሰን) ዘጠቓልል ምኻኑ ንዘበልጽ ‘ግቡይ ሓብቲ’ እዩ ዝብድህ፡፡ ሃብቲ “መሬትን ህዝቡን ሓንቲ ሃገር ዘፍርዮ ዓመታዊ ፍርያት” ምኻኑ ደማ ይገልጸ፡፡ ሃብቲ ከም ጉዱ ክኖንን ኣቑሑን ዝኣመሰለ ዝተፈላለየ ‘ጠቕምቲ’ ሃገራት ብሞፍሪይን ምልወጥን ከም ዝቕጸል’ውን ይናሰጥ፡፡ ኮታ ሃብቲ ናይ ምሾት መገዲ’ዩ፡፡

ሰዓቐጠባ ብመገጽር ሃብቲ ክግለጽ እኽሎ ሰለስተ ጥቐምታት ከም ዘለዎ ይጥቀስ፡፡ ቀዳማይ፡ ኒቲ ዓውድን መጽናዕትን ምስእ ብምስእ ዋላ ኣይወሰል ዝመዘሐ ኣይህኡ ኣብ ተግባር ዘተኩር ክኸውን ይጉበር፡፡ ካልኣይ፡ ንኢታውን ፍርያትን ናይዚ መሳርሕ (ምፍራይ) ተዓቂኒ ክኸውን ስለዝኽእል መቕልን ወጽኢትን ዘለዎ ናይ ተዋፃድነት ሰፍሕሊ ይጉበር፡፡ ሳልሳይ፡ ስእቡ ሰፊሕ ዓውዲ ይልሃኹ፡

ሰላም
ናድነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ኣስመራ

ስምኦን ያሬድ የማነ ምባል ተሪፉ፡ ስምኦን መርጌድ የማነ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ቁ49 ይቐረቡ፡፡

ወ/ሮ ኤልዛቢታ ሚካኤል ዲፒትሪ፡ ኣደይ ኣብ ካሕሱ መዘሮም ስለዘጸረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወረሰት ምኻነይ ደረጋገጸለይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን23/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

ስምስም ወልደሃይማኖት ስብሃቱ ምባል ተሪፉ፡ ስምስም ወልደማርያም ስብሃቱ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን08/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ይቐረቡ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ናህም ደበኽይ ገላኡ፡ ስም ኣደይ ብርኽቲ ገማላ ምባል ተሪፉ፡ ጸገወደኒ ገብረስላሴ ኩሉሰ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰረጀቓ እምባደርሆ

ኣሌክሳንደር ሚኤል ኪዳኔ ኣቦይ ሚኤል ኪዳነ ገብረእግዚኣብሔር ስለዘተሰወኡ፡ ኣነ ወራሲ ምኻነይ ደረጋገጸለይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን11/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

ዘርኣናይ ሃደለ ኣሚነ ምባል ተሪፉ፡ ዘርኣናይ ሃደለ ዘርኣ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን11/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

ደሊና ሃደለ ዘርኣ ምባል ተሪፉ፡ ድያና ሃደለ ዘርኣ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን11/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

ፍዮሪ ሃደለ ዘርኣ ምባል ተሪፉ፡ ፀንባ ሃደለ ዘርኣ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን11/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ናኣኑ ተወልደ ምባል ተሪፉ፡ ናኣኑ ተወልደብርሃን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

የርሳሌም ኣለምሰገድ ከበደ ምባል ተሪፉ፡ የርሳሌም ኣለምኣህ ከበደ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን17/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኻላ

ድሌት ወልደስላሴ የሕደን ምባል ተሪፉ፡ ፈሽን ወልደስላሴ የሕደን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተለዉ፡ ን21/01/27 ኣብ ቤ/ፍ ይቐረቡ፡፡

ሚ/ሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነት

ሚ/ሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነት ብስነዋ ዝተረኽቡናዮ ብሰም ነሂራት ቅዳሳን ተካኤ ተኽለ ዝተመዝገበ ናይ ገዛ ሰኔድ ዋንኡ፡ ኣብ ኮሚሽን ኣባይቲ ብቁምነቹር መርቐት 118057 መወከሲ ቁጽሪ 101272 ዝፍለጥ፡ ኣብ ኣስመራ ዞባ 2 ምም 08 ንደና ወሊጋ ቁ.ገ 27 ዝርከብ ስለዝጠፈኣና፡ ረኺቦ ወይ ብዕዳ ሓዘዮ ዝብል እንተልዩ፡ ኣብ ወኽቲ. 30 መጫልታት ብቁጽሪ ተሌፎን 182767 ወይ 185461 ክሕብረና፡ እንተዘይኮይኑ መተኣእታኡ ክወሰዘ ክንሓትት ምኻንና ንሕብር፡፡

ሚ/ሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነት

ምልክታ

ክፍሊ. ኣገልግሎት ማይን ረሳሕ ፈሳሽን ዞባ ማእከል፡ ኣብ ቤት ጽሕፈት ዘገልግል ዘለዋ ኮምፕዩተራት፡ ፕሪንተራት፡ ፎቶኮፕየራትን ሰርቨርን ናይ ጽኽን ጽሬትን ኣገልግሎት (MAINTENANCE & SERVICE) ክዋዋረለን ስለዘይለዩ፡ ተወዳደርቲ ዝ. ዝኸዕብ ነጥብታት ዘሟልኡ ክወዳደሩ ይኽእሉ፡፡

* ተወዳደርቲ ዝተሓደሰ ንግዲ ፍቓድ ናይ 2025ን ፎቶ ኮፒ መኽት ወረቐትን ክህቡ የድሊ፡፡
* ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ኣትሒዙ ን10 መዓልቲ ክፉት ኮይኑ ይጸንሕ፡ መዛል 11 መዓልቲ ሰዓት 10፡00 ቅ.ቀ ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዝተረኸበሉ ኣብ ክፍሊ. ኣገልግሎት ማይን ረሳሕ ፈሳሽን ዞባ ማእከል ዝተሻሸነ ሰነድ ኣብ ቅድሚ ተወዳደርቲ ይኽፈት፡፡
* ዝርዝር ስራሕ ኣብ ክፍሊ. ኣገልግሎት ማይን ረሳሕ ፈሳሽን ዞባ ማእከል ቤት ጽሕፈት ቁ9 ይወሰዱ፡፡
* ተወሳኺ. ሓበሬታ ምስ እትደልዩ፡ ናብ ጨ/ምምሕዳርን ፋይናንሽን ቁጽሪ 9 ወይ ቁጽሪ ቴሌፎን 202688 ተወቃስ፡፡
* ቤት ጽሕፈት ክፍሊ. ኣገልግሎት ማይን ረሳሕ ፈሳሽን ዞባ ማእከል፡ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተርኸበ፡ ብኸፊል ወይ ብምሉእ ጨረታ ንምስራዝ መብኡ ዝሓለወ እዩ፡፡

ክፍሊ. ኣገልግሎት ማይን ረሳሕ ፈሳሽን ዞባ ማእከል

ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ እምባደርሆ ቁ.ገ – ብቁ/ፍቓድ ዋሪን ASL00043049 ናይ ደኳን ትካለይ፡ ን/ሮ ሹት ኣማኑኤል ሸኮር፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ እምባደርሆ ቁ.ገ፡- ብዕለት 12/10/2026 ቁመዝ 498/2026 ብወኃብቶ ስለዘሰጠኩ፡ ብሰም ወዘ. ዝኽሬሎ ዕዳ ኣለዉ ወይ ይግባኢ እዩ ዝብል ኣካል እንተደኣ ሃልዩ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክኸብ ሰዓሰ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓወሞኡ. የቕርቡ፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዝዀለ ተቑጺሩ ናብ ስመይ ወኃብቶ ተረኽቢ. ከምዝመሓለፍ ኣፍልጥ፡፡

ኣማኑኤል ሸኮር ተስፋጼን

ወ/ሮ ወዲለ ተስፋማርያም ተድላ ዝተፈቕደለን ናይ ሕፅምና ሰኒ. ንጉዳዊ ትካለን "ሕፅምና ሰኒ. ቢሮኹት" (BEREKET DENTAL CLINIC) ተዛዚሉ ክሰየመለን ስለዘሓተታ፡ እዚ. ናይ ንጉዳዊ ስም ቀድሚ ምምዝጋብና ዝቃወም ኣካል እንተለ፡ ኣብ ወኽቢ. ሓደ ወርሒ. ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መአገዲ የቕርቡ፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዝዀለ ተቑጺሩ እዚ. ናይ ንጉዳዊ ስም ከምንምዘገበ ኣፍልጥ፡፡

ክፍሊ. ወኽጣዊ ንጉዳዊ

ብሰም ኣልማዘ ብርሃነ ተስፋሚካኤል፡ ብቁ.ፍ.ዋ.ን ASL00026331 ዝኾኑ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ኣተማ ጎደና ደንበል ቁ.ገ 14 ዝርከብ ናይ መኾጣ ፀንባ ንወ/ሮ ሰምሃር በሃሞት ኢትዮጵያ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ጎዳይፍ ጎደና 716-16 ቁ.ገ 43፡ ካብ ዕለት 03/03/2026 ክሳብ ዕለት 31/12/2027 ኣኸርያዮ ስለ ዘለኾ፡ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወኽቢ. ሰዓሰ መዓልቲ ስልጣን ዝዘሉዎ ቤት ፍርዲ ተቓወሞኡ. የቕርቡ፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዝዀለ ተቑጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወዕል ሕጋዊ ምዝዝ ከምዘይፍጸመሉ ኣፍልጥ፡፡

ኣልማዘ ብርሃነ ተስፋሚካኤል
ሕጋዊ ወከል ሳሚኤል ተወልደ

ብሰም ርሳን ግርማይ ሃይለሚካኤል፡ ብቁ.ፍ.ዋ.ን ASL00036142 ዝኾኑ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣቦሰወል ጎደና ማርሳ ዕዲ ቁ.ገ 15 ዝርከብ ናይ ሓፊሻዊ ኤለክትሮኒክስ ምጽጋንን ምሻጥን ትካለዩ፡ ን/ሮ ሰምረት ሰዩም ኢሳቹ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ኣተማ ጎደና 176-1 ቁ.ገ 9 ካብ ዕለት 10/09/2026 ክሳብ ዕለት 09/09/2028 ኣኸርያዮ ስለ ዘለኾ፡ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወኽቢ. ሰዓሰ መዓልቲ ስልጣን ዝዘሉዎ ቤት ፍርዲ ተቓወሞኡ. የቕርቡ፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዝዀለ ተቑጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወዕል ሕጋዊ ምዝዝ ከምዘይፍጸመሉ ኣፍልጥ፡፡

ርሳን ግርማይ ሃይለሚካኤል
ሕጋዊ ወከል ሳህለ ግርማይ ሃይለሚካኤል

ብሰም ርሳን ግርማይ ሃይለሚካኤል፡ ብቁ.ፍ.ዋ.ን ASL00036143 ዝኾኑ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣቦሰወል ጎደና ማርሳ ዕዲ ቁ.ገ 13 ዝርከብ ናይ መኾጣ ድሉው ኩዓውንቲ ትካለዩ፡ ን/ሮ ሰምረት ሰዩም ኢሳቹ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ኣተማ ጎደና 176-1 ቁ.ገ 9 ካብ ዕለት 10/09/2026 ክሳብ ዕለት 09/09/2028 ኣኸርያዮ ስለ ዘለኾ፡ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወኽቢ. ሰዓሰ መዓልቲ ስልጣን ዝዘሉዎ ቤት ፍርዲ ተቓወሞኡ. የቕርቡ፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዝዀለ ተቑጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወዕል ሕጋዊ ምዝዝ ከምዘይፍጸመሉ ኣፍልጥ፡፡

ርሳን ግርማይ ሃይለሚካኤል
ሕጋዊ ወከል ሳህለ ግርማይ ሃይለሚካኤል

ናድነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ጹት ኢያብ ምላል ተሪፉ፡ ጹት ሃደሎሚኣኤል ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን17/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 11 መጋኺያ ይቕረቡ፡

ኑቢያት ሓድሽ ተድላ ምላል ተሪፉ፡ ፍቕርተ'ማርያም ሓድሽ ተድላ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን23/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ኣስቴር ተሾስተ ዑቕባይ፡ ብዮል ቤተይ ኣቶ መነ ዑቕባሚኣኤል ድሪር ሰለዘየረፈ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሊይ ይተሓለወሊይ፡ 5 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን14/1/27 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ቁ.49 ይቕረቡ፡

ኣቶ ዓብዱ ከሊፉ መሓመድ፡ ሰም ኢያይ ስቲ ሐሸን ምላል ተሪፉ፡ ስቲ ሐሴን ሸፉ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን23/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ሰምሃር ኣብዲ ወልደንብረኤል፡ ኢያይ ሪሃዋ በረኸትኣብ ኣሕፈርም ሰለዝየረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን16/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ክብርም ሃብተ'ጽርጊስ ተወልደ ምላል ተሪፉ፡ ሚሪን ሃብተ'ጽርጊስ ተወልደ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን8/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ኣቶ ደጅን የወሃእስ ብርሃ፡ ወላዲና የወሃእስ ብርሃ ዑቕባእሴ ሰለዘየረፈ፡ ኣነ ምስ 10 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን4/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቁ.47 ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ወ/ሮ ብሌን ያቆብ ተዛረ፡ ብዮል ቤተይ ኣብል ኪዳ ሰቋር ሰለዘየረፈ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሊይ ይተሓለወሊይ፡ 4 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን17/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ተወልደ ኣሰፍሃ ምላል ተሪፉ፡ ተወልደ ኣሰፋው ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣቶ መሓሪ ንብረሰላሴ ኪዳ፡ ኣቦይ ንብረሰላሴ ኪዳ'ንብረዘጊን ኢያይሕርይቲርእሶምን'ሰለዘየረፉ፡ ኣነ ምስ 1ሓፍተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ብዙ/በ/መሳል ወ/ሮ ታብዙ መምህርትኣብ ኣርኣያ፡ ወክል ኣቶ መምህርትኣብ ኣርኣያ፡ ብዙ/በ/ዕዳ ወ/ሮ ኣለም እምዛ ተሰፉይ፡ ኣብ ልዕሌኻ ናይ ፈጽሚ ክሲ ተመሳሪቱልካ ሰለ ዘሎ፡ ብኦኮል ወይ ብኪኣዊ ወክል ን28/1/27 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋኺያ ቀረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ከሳኒት መብራህቲ ጠዓመ፡ ተኸሳሲ ተሰፉሂወት ተሰፉገርግኤ ናይ ሓዳር ክሲ ቀረብልካ ሰለዘሎ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡

መብርሂት ኣርኣያ ተሓ፡ ብዮል ቤተይ ኣፈወርቂ ኪዳ ይፍጠር ሰለዘተሰወኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሊይ ይተሓለወሊይ፡ 5 ደቂ ድማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ከሳኒት ሓረጉ ተሰፉይ፡ ተኸሳሲ የማነ ንብረሚኣኤል፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀረብልካ ሰለዘሎ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ዘመን መብርሂቱ፡ ተወልደ ምላል ተሪፉ፡ ድሌት መብርሂቱ፡ ተወልደ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን14/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ጸሮና

መርእሰብ ተክኤ ተሰፉኣም ምላል ተሪፉ፡ ሰና ተክኤ ተሰፉኣም ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን24/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣዘመራ በረኻ ብሸራት ምላል ተሪፉ፡ ኣዘወት በረኻ ብሸራት ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን24/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ዓ/ሳልሕ ዓ/ዲኒ ምላል ተሪፉ፡ ዓ/ሳልሕ ዓ/ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ፡ ሰም ኢያይ ደማ ማሕፉዛ መሓመድ ኣሕመድ ምላል ተሪፉ፡ ማሕፉዛ ኣሕመድ መሓመድ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን18/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ከደስ ተሰፍም ዝግታ፡ ብዮል ቤተይ በራኺ ኣሉ ለገሰ ሰለዘተሰወኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሊይ ይተሓለወሊይ፡ 10 ደቂ ድማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሓገኽ ክብርም ሰዋም ምላል ተሪፉ፡ ካርታል ክብርም ሰዋም ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣለመረት ሓድሽ ስብሃት ምላል ተሪፉ፡ ቤተልሄም ሓድሽ ስብሃት ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን22/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ወ/ሮ ፍዮሪ ሓድሽ መብርሂቱ፡ ኣቦይ ሓድሽ መብርሂቱ ንገሰ ሰለዘተሰወኡ፡ ኣብ ዘንቶሳቐነ ይኸን ዘይንቶሳቐነ ንብረት ወረሰት ምኳኑይ ደረጋጽለይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን17/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ጊንዳዕ

ጺጋ ኣሰፉ ተኽለማርያም፡ ኢደይ ማና መሃዝል ክፍለ ሰለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን21/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ባጽዕ

መርያም ሕዱግ ናፍኡ፡ ናይ ብዮል ቤተይ መሓመድ ዓሊ ሕዱግ ናፍዕ ናይ ጥሩእ መረጋጺ ክወዘኪ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን5/1/27 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ከረን

ክብርኣብ ዑቕባብንኤኤ ተኽለጸየጉ ወድና ኣሚነ ክብርኣብ ዑቕባብንኤኤ ሰለዘየረፈ፡ ኣነ ምስ ኣዳኡ ጥራይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን23/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ት እምነት ምስእ ግደ፡ ተጸዋኒ ወላዲያይ ምስእ ግደ ካሕሳይ ደሃይ ሰለዘይብሉ፡ ጥፋእ ተዝሊሉ ደረጋጽለይ ሰለ ዝበለት፣ ን16/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡ እንዘይቀሪቡ፡ ጉዳይካ ኣብዘለናሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

ሳልና ኪዳ ስልጣን፡ ሰም ኢያይ ሂወት ኪዳ ዘርኡ ምላል ተሪፉ፡ ኤልሳ ዑቕባእሴ ንብርጋርጊስ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን14/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ኣቑርደት

ከሳኒት ወ/ሮ ሰልጣና ዘርኣሰናይ ክብርም፡ ተጸዋኒ ብዮል ቃልኪዳይ ኣቶ የሩስ ገ/መደህን ተኽልኣብ ካብ 2024 ካብ ሃገር ምስ ወጸ ደሃይ ሰለዘይብሉ፡ ብኦኮል ወይ ብኪኣዊ ወክሉ ቀሪቡ ናይ ሓዳር ፍትሕ ክዝበረለይ ሰለ ዝበለት፣ ን14/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡

ፋጥና መሻኒ ዓሊ ምላል ተሪፉ፡ ፋጥና ኣሸነ ዓሊሓሰን ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን16/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ገለብ

ሓምድ መሓመድ ኢብራሂም ምላል ተሪፉ፡ ሓምድ ኣሕመድ መሓመድ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን14/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ንኣሪት ሙሓመድ ዑትማን ምላል ተሪፉ፡ ንኣሪት ሙሓመድ ኣሸኛይ ተዝሊሉ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን16/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ባረንቱ

ዓይናም ሲርቐ ዎንደማርያም፡ ብዮል ቤተይ ዓሰበ ንብረሚኣኤል ካሕሳይ ሰለዘየረፈ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሊይ ይተሓለወሊይ፡ 8 ደቂ ድማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ሰለ ዝበለት፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ቶኾም-ብያ

ኣቶ ክብርም ንብረ፡ ሰም ት/ዕድመ ወድና ቴደሮስ ክብርም ንብረ ምላል ተሪፉ፡ ኣወጽኣና ክብርም ንብረ ተዝሊሉ ይተኣረመሉ ሰለ ዝበለ፣ ዝቓመም እንተለ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ምልክታ

ትካል ኣሰቢኑ፡ ኣብ ጽላሉ ንዘመሓደሩ ተቐዳደምቲ ብዅሉታ፡ ንጾመት 2027 ንዘዐለመ ቀሉብ - ዝተፈላለዩ ኣሕምልትን ፍረታትን ሲጋን እንቋቑሑን፡ ንሓደ ዓመት ሰመናዊ ኮቐርጉ ንዘኾንኦሉ ሕጋውያን ነጋዶ ኣወዳዳሩ ክዕድግ ሰለ ዝደለዩ፣ ተሳረትቲ ይዕድምኡ፡፡

ተሳረትቲ ኮነልኡዎ ዘለዎም

1. ናይ 2025 ዝተሓደሰ ንግዲ ፍቓድን መንኦትን ፎቶኮፒ፡፡
2. ናይ 2025 ግብሪ ዝተኸፈለሉ ወረቐት ፎቶኮፒ፡፡
3. ነፍሲ ወከፍ ተሳረታይ መኽበሪ ጨረታ 10,000.00 ናቕፋ የትሕዝ፡፡
4. ተሳረትቲ ዘቐረብዎ ዋጋታት ብሲታሪት ተሻሽጉ ይቐርቡ፡፡
5. ምልክታ ጨረታ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ንዓሰርተ ተኸታተልቲ ናይ ሰራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ፡ ንጽነሂቲ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ተሳረትቲ ወይ ሕጋውያን ወኪሉዎም ኣብ ዝተረኽቡሉ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኣሰቢኑ ክርባ እምበይቶ ይኽፈት፡፡
6. ናይ መወዳደሪ ቅጥሚ ዘይምለስ 50.00 ናቕፋ ብምኽፋል ኣብ ቤት ጽሕፈት ኣሰቢኑ መጺኦም ይወስዱ፡፡
7. ኩሉ ዓይነት ቀረጥ ቀዳማይ ደረጃ እንተዘይ ኮይኑ ተቐባልነት የብሉን፡፡
8. ትካል ዝሓሸ ኣማሪጺ እንተረኽቡ ኑቲ ጨረታ ብክፈል ወይ ብምሉእ ናይ ምስረዝ መሳሉ ዝተሓለወ እዩ፡፡

ትካል ኣሰቢኑ

ስድራቤት

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ብድሆታት ስድራቤት ኣብ ዘመናዊ ዓለም

ሉል ተስፋይ
ሚ/ዕ/ማ/ድሕነትን

ኣብ ገቩኻ ሕብረተሰቡ ዝድለ ዕብየትን ርግኣትን ንምግንዛፍ፡ ርኑኣት ስድራቤታት ክህልዋ መሰረታዊ ረቛሒ እዩ። ስድራቤታት፡ ቡቲ ዝድለ መንገዲ ህይወተን ክመርሑ፡ ኣብ ኩሉም ኣባላት ስድራ- ቤት፡ ስጠምን ኣገዳስነን ዝምድናታት ክህሉ የገድሰ። ቁልው፡ ኣገደስቲ ኣባላት ስድራቤት እየ- ምኡ። ወለዲ፡ ክህልዎም ትጽቢት ካብ ዝሞዝር መሰረታዊ ሓላፍነታት ድማ፡ ብኣካልን ኣእምሮን ጥዑይት ቁልው ምምልማልን ምዕባይን እዩ።

ቁልው፡ ኣብ ዓለም ብሰናይ ድሌትን ፍቓድን ወለዲ፡ ዝመጽኡ ምኻኖም ይፍለጥ። እዚ ምኻኑ ፈሊጦም፡ ሓላፍነቶም ብዝሞጽኡ ወለዲ፡ ወፋያት፡ ትብዓት፡ ኣፍረይቲ፡ ብቑዓት ቁልው ክፍርዩ ጸገም የብሉንም። ቁልው፡ ኣብ ግዜ ንእሽቶም ዝርኽቦ ምምሕዞርን ምልመላን ንዘተረፈ ክፋል ህይወቶም ምስኡም ዝሸንዘ እዩ። ኣብ ዝሸነፀ ክፋል ህይወቶም፡ ብልጽጸት ዕወታትን ንእሽቶም፡ ዝገበረለም ሃገራውን ሰ- ኣእምሮኣውን ወፍሪ፡ ኣብ መጻኢ ህይወቶም ኣዘዩ መሰረታዊ ረቛሒ ምኻኑ ይጥቀሰ።

ኣብ ህጻናትን ኣተዓብይኦምን ዝግደስ ክፋል ስነ-ሕብረተሰቡ (sociology of childhood)፡ ቁልው ኣብ ንእሽቶም ዝርኽቦ ምምሕዞር ንዘተረፈ ክፋል ህይወቶም ዓቢ ጽልዋ ከምዝለዎ የመልክት። እዚ ዓውዲ፡ ንህጻናት ብስለት ዝተፈላለየ መዳያት ማሕበራዊ ተራ ይምልክት።

እቲ ቀዳማይ ምልክታ፡ ቁልው ነም ተጻለውትን ተመልመልትን ክፋል ሕብረተሰብ ጥራይ ዘይኮ፡ ነም ኣገደስቲ ማሕበራውያን ተዋሳኣቲ ይወሰዶም። ብመሰረት እዚ ኣጠማምታ፡ ቁልው ካብ ስድራቤቶምን ሕብረተሰብን ዝድለ ምምሕዞር ክረኽቡ ኣገዳሲ ምኻኑ እኳ እንተገለጹ፡ ቁልው ኩሉ ግዜ ነም ተጸቢዮትን ተኣሊዮትን ጥራይ ክኸሰቡ ነምዘይብሉምን፡ ንኡየም ዝወውትዎ ኣገዳሲ ማሕበራዊ ተራ ነምዝሎን'ውን ይጠቅሱ።

እቲ ካልኣይ ምልክታ፡ ኣባላት ሕብረተሰቡ ብዘለምም ጾታ፡ ማሕበረቁጠባዊ ደረጃ፡ ዕድመ ዝኣመሳሉ ረቛሒታት፡ ኣብ ሕብረተሰብ ዘለምም ተራ ነምዝልኣሉ ብምምልኻት፡ ህጻናት ብመንጸር ዕድመኦምን ብነሉየምን፡ ኣብ ሕብረተሰብ ዝጸወትዎ ማሕበራዊ ተራ፡ ብመንጸር ዕድመኦም፡ ደረጃ ንቑሓየምን፡ ብነሉየምን፡ ቁጠባዊ ኩነታየም ተራእዩ ኮግምም ነምዝኾነ የመልክት።

ድሒሩ ዝመጽእ ሳልሳይ ኣጠማምታ፡ ቁልው ኣብ ሕብረተሰብ ዝጸወትዎ ተራ፡ ብመንጸር ካብ ወለዶም ብተወርሶ ዝርኽቦ ነገራትን ምምሕዞርን ነምዝኾነ ብመሰረት እዩ። ኣብ'ዚ ዓመታት ድማ ንተገንዘብኣዊ ዓቕሚ ወዲ ሰብ ኣገደስቲ ዝኾኑ ኮርተክስ (cortex)፡ ነዮ- ኮርተክስ(neo-cortex)፡ ዝበሃሉ ክፋላት ኣእምሮ፡ ናይ ህጻን ናይ ምዝራቡ ምስየማኡ ምሕሉቡ ምግዛቡ ዓቕሚ ካብ ኣብ ምባል፡ ኣብ ንጠፍ ስራሕ ይጽመዱ።

ኣብ'ዚ መድረኽ፡ ዝድለ ኣልዮን ፍቕርን ንቑልው ምሃቡ፡ ኣብ ምዕባይ ሰ-ኣእምሮኣዊ ዓቕሞም ወሳኒ ተራ ይሕዝ። ንዘክጽምዎ ጌጋታት ይኸን ዝሓትዎ ሕየታት፡ ብኽፉት መንገዲ ምእንጋድን፡ ብሃናጺ መንገዲ መኣረምታ ምሃብን ኣዘዮ ኣገዳሲ እዩ። ገለ ኣብ ኣተኣላልየ ደቆም ስምዒታዊ ዘይብቑዕነት ዘርእዩ ወለዲ፡ ኣብ'ዚ ዕድመ ህጻናት ደቆም ንዘክጽምዎ ጌጋታትን ዘለዎም ኣገዛ ንጠፍ ባህርን ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣሳለውን ኣእምሮኣውን ሰጉብራት ዝገድፍ መቐጻዕቲ ነህቡ ኣለዉ።

ነፃዝ ዝኣመሰለ ኣገባብ ኣተኣላልየ ህጻን ኣብዚ ህጻን ዘወሩዶ ኣሳለውን ኣእምሮኣውን ሰጉብራት ዝገድፍ መቐጻዕቲ ነህቡ ኣለዉ።

ኣእምሮኣውን በሰሉ ኣገዛ ዓቢ ምኻኑ ይጥቀሰ። ገለ ኣገዛ ንጸወን ተቓጻጸን ባህሪ ዝውንኑ ወለዲ፡ ዘርኢይዎ ዓቐኑ ዝሓለፈ ሕርቃት ጸርፈ፡ ተረር መግናሕቲ፡ ኩየም ቁልው ደህላትን ርኣሰ ምትእምማንን ዘይብሉምን ይንብር። ብኽምዚ ተመክሮታት ኣብ ዓመታት ንእሽቶም ዝሓለፉ ቁልው፡ ብኽም ቀቶት፡ ትሑት ርኣሰ ክብሪ፡ ትሑትነት፡ ንድሎት ርኣሰ ምትእምማን፡ ቀጠፅነት፡ ስእነት ድቃስ፡ ፍርሒ ዝኣመሰሉ ጥዕናውን ኣእምሮኣውን ጸገምት ክጥቀው ተኸእሎ ኣሎ።

ስእነት እኽል ፍቕርን ክንክንን ንህጻናት "ስምዒታዊ ባዶነት" ክፈጥር ይኽእል። እዚ ማለት፡ ኣብ ኩሉ ኣብ ህይወቶም ዝንበርዎ ንጥፈታት፡ እወታዊ ድርኺትን ጸዓትን ክሰድሎም ይንበር። ኣብ ብዙሓት፡ ኣብ ዓመታት ንእሽቶም ዝኾቀሰ ፍቕርን ሓልየትን ዘይረኸቡ ሰባት፡ ዝተንበረ መጽናዕትታት ነምዝተጸርየ፡ ኣብ ዝሸነፀ ክፋል ህይወቶም ብሰባት ተደጊሞን ኣገደስቲ ንኽኾኑ ዙኒይድዎ ብዙሓ ጸዕርን ሃለንለንን፡ ኩቲ ካብ ስደረብቶም ዝሰኣንዎ ሃገራት ንምኽሓሰ ምኻኑ ይግለጸ።

ንቑልው ሃገራዊ ጠለባትም ናይ ምምላእ ሓላፍነት፡ ሓደ ካብ መሰንቲ ሓላፍነታት ወለዲ ምኻኑ ርዱእ ይወብድ። እዚ ኮፃበር ከሎ ግኡ ብስነ-ኣእምሮኣዊ መዳይ ዝጠንኽሩ ቁልው ንምፍራይ፡ ግዜ ምሃብኡ ፍቕሪ ምልጋስን ኣዘዮ ኣገዳሲ እዩ። ህጻናት ክንዲ ሱብ ምስ ኣንሰ፡ ናቶም ስድራቤታት ነምስርቶን ቁልው ክወልዱን እየ-ምኡ። እዚ ኣብ ቀጻልነት ሕብረተሰብ ኣገዛ ኣገዳሲ እዩ። ኮቲ ካብ ስድራቤቶምን ሕብረተሰብን ዝረኽቦም ሓልየትን ክንክነኹ ብዘየገድስ ብመንነት ኣብ ወሳ-ዱየም ንክንበርዎ ድማ ብፍቕርን ሓልየትን ዝተደረኸ ዓመታት ንእሽት ክህልዎም ትጽቢት ይግበር።

ጆን ለቶማን ዝተባህሉ ክኢላ ስነ-ኣእምሮ፡ ካብ ደዋክ ዩኒቨርስቲ፡ ብሕርቃንን ጎጸዊ ባህርን ኣብ ዝሸነፁ ቁልው ኣብ ዘጸደዶ መጽናዕቲ፡ ዝገበሩ ብኾምኡ ባህሪ ዝሸነፁ ቁልው፡ ኮቲ ዝንበርዎ ተግባራት ነምዝየፈትውዎ ብምሕባር፡ "ኩየም ቁልው፡ ኣብ ኣገባቡ ምቁጽጻር ሕርቃንን ጎጸዊ ባህርን፡ ኣገዳሲ ስልጠናታትን ትምህርትን ክወልዱን እየ-ምኡ። እዚ ኣብ ቀጻልነት ሕብረተሰብ ኣገዛ ኣገዳሲ እዩ። ኮቲ ካብ ስድራቤቶምን ሕብረተሰብን ዝረኽቦም ሓልየትን ክንክነኹ ብዘየገድስ ብመንነት ኣብ ወሳ-ዱየም ንክንበርዎ ድማ ብፍቕርን ሓልየትን ዝተደረኸ ዓመታት ንእሽት ክህልዎም ትጽቢት ይግበር።

ጆን ለቶማን ዝተባህሉ ክኢላ ስነ-ኣእምሮ፡ ካብ ደዋክ ዩኒቨርስቲ፡ ጎጸዊ ባህርን ኣብ ዝሸነፁ ቁልው ኣብ ዘጸደዶ መጽናዕቲ፡ ዝገበሩ ብኾምኡ ባህሪ ዝሸነፁ ቁልው፡ ኮቲ ዝንበርዎ ተግባራት ነምዝየፈትውዎ ብምሕባር፡ "ኩየም ቁልው፡ ኣብ ኣገባቡ ምቁጽጻር ሕርቃንን ጎጸዊ ባህርን፡ ኣገዳሲ ስልጠናታትን ትምህርትን ክወልዱን እየ-ምኡ። እዚ ኣብ ቀጻልነት ሕብረተሰብ ኣገዛ ኣገዳሲ እዩ። ኮቲ ካብ ስድራቤቶምን ሕብረተሰብን ዝረኽቦም ሓልየትን ክንክነኹ ብዘየገድስ ብመንነት ኣብ ወሳ-ዱየም ንክንበርዎ ድማ ብፍቕርን ሓልየትን ዝተደረኸ ዓመታት ንእሽት ክህልዎም ትጽቢት ይግበር።

ኣብ 21 ክፍለ ዘመን ዝዓበዩ ዘለዉ ቁልው፡ ኣብ ካልኣይ ዘመናት ካብ ዝሸነፁ ቁልው፡ ዝሓሸ ኣቕርቦት ማሕበራዊ ኣገልግለታት ኣለዎም። ብዘመናዊ ቴክኖሎጂ ብዝተሰለጸ ኣገባቡ ተጠቒሞም ድማ፡ ዝሓሸ ሓብሬታት፡ ፍልጠትን ኣብ ምድላብ ተጸማደዎም ኣለዉ። እዚ ድማ ተጣጻሬ ኣእምሮ ክህልዎም ኣኽኢሉ ይርኢቡ። ኣብ ቁጠባዊ መዳያት'ውን ብርኽቲ ዝበሉ ሕብረተሰባት ዓለም፡ ኣብ ዝሓሸ ደረጃ ስለዝርከቡ፡ ጠለባት ደቆም ነምልኡ ሰፊሕ ተኽእሎ ኣሎ።

እዚ እናኾነ ግኡ ዘመናውነት ዘምጽኦም ብድሆታት፡ ኣብ ቁልው እናዓበዩ ኣብ ምምጻእ ደርኽብ። እቲ ዝዓበየ ንቑልው ዘጋጥሞም ዘሎ ብድሆ፡ ኣብ ምፍታሕ ክወልዱን እየ-ምኡ። እዚ ኣብ ቀጻልነት ሕብረተሰብን ኣገዛ ኣገዳሲ እዩ። ኮቲ ካብ ስድራቤቶምን ሕብረተሰብን ዝረኽቦም ሓልየትን ክንክነኹ ብዘየገድስ ብመንነት ኣብ ወሳ-ዱየም ንክንበርዎ ድማ ብፍቕርን ሓልየትን ዝተደረኸ ዓመታት ንእሽት ክህልዎም ትጽቢት ይግበር።

ኣብ 21 ክፍለ ዘመን ዝዓበዩ ዘለዉ ቁልው፡ ኣብ ካልኣይ ዘመናት ካብ ዝሸነፁ ቁልው፡ ዝሓሸ ኣቕርቦት ማሕበራዊ ኣገልግለታት ኣለዎም። ብዘመናዊ ቴክኖሎጂ ብዝተሰለጸ ኣገባቡ ተጠቒሞም ድማ፡ ዝሓሸ ሓብሬታት፡ ፍልጠትን ኣብ ምድላብ ተጸማደዎም ኣለዉ። እዚ ድማ ተጣጻሬ ኣእምሮ ክህልዎም ኣኽኢሉ ይርኢቡ። ኣብ ቁጠባዊ መዳያት'ውን ብርኽቲ ዝበሉ ሕብረተሰባት ዓለም፡ ኣብ ዝሓሸ ደረጃ ስለዝርከቡ፡ ጠለባት ደቆም ነምልኡ ሰፊሕ ተኽእሎ ኣሎ።

እዚ እናኾነ ግኡ ዘመናውነት ዘምጽኦም ብድሆታት፡ ኣብ ቁልው እናዓበዩ ኣብ ምምጻእ ደርኽብ። እቲ ዝዓበየ ንቑልው ዘጋጥሞም ዘሎ ብድሆ፡ ኣብ ምፍታሕ ዘጋጥሞምም ሰ-ኣእምሮኣውን ማሕበራውን ጸገምት ክዕወቱ ዘኽእሉም ሚላታት፡ ካብ ወለዶም ይቐሰሙ ዘይምህላዎም እዩ። ወለዲ ብሃገኽ ሃዊሕ ሰዓታት ስራሕ፡ ንደቆም ክልግሎም ዝኾኽእ ስምዒታውን ሰ-ኣእምሮኣውን ኣልዮን ክንክነን እናነደለ ኣብ ምኳድ ይርኸቡ።

ኣብ ቀረባ ዓመታት ኣብ ኣመሪካ፡ ንወለድን መምህራንን ብምውሓኔ ኣብ ቁልው ኣተኩሩ ዝተኸየደ መጽናዕቲ፡ ነፃማዚኖ፡ ኣብ 21 ክፍለ ዘመን ዝርኽቡ ቁልው፡ ምስ ኣብ 1970ታትን 80ታትን ዝሸነፁ ቁልው ብምንጽጻር፡ ኣብ ማሕበራዊ ህይወቶም ንጹሓትን ቅዘናትን፡ ካብ ግብራዊ ህይወት ኣዘዮም ዝረሓቑ ከቢድ ሰ-ኣእምሮኣዊ ጸገምት ክህልዎም፡ ንሸወውዮንን ቁጠዓትን ምኳኖም ተረጋጊጹ ይርኸቡ።

ናይ'ዚ መሰረታዊ ምኽንያት፡ ኣብ መንነ ወለድን ቁልውን ዘሎ ማሕበራዊ ምትእሰኻር ብምኾኖኑ ቁልው ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታትን ውጽኢት ቴክኖሎጂ ዝኾኑ ፍርያትን ዘይተኣደነ ሰዓታት የሕልፉ ብምህላዎምን እዩ። ሰለዚ፡ ወለዲ ንቑልው፡ ኣብ'ዚ ዘለናዮ መድረኽ ዘለዎም ብድሆታትን ዕድሳትን ብዝዓዘዎ ብምግንዛቡ፡ ኣብ ኣተዓብይቦ ደቆም ጠመተ ክንብሩ ይሕተቱ። እዚ ተርእዮ ብድሆታት ኣተዓብይቦ ህጻናት፡ ኣብ ኣመሪካ ጥራይ ዘይኮ፡ ኣብ ከም ቻይና፡ ታይላንድ፡ ኒውዚላንድን፡ ፊረንሳ ዝኣመሰሉ ሃገራት ዝተኻየዱ መጽናዕትታት ነምዝተጸርዎ'ውን፡ ኣብ ምውሳነኽ ነምዝርኸቡ የመልክት።

ኣዪ ብሮንፈንብረነነር ዝተባህለ ክኢላ ምዕባለኣዊ ሰ-ኣእምሮ (development psychology)፡ ካብ ኮርነል ዩኒቨርስቲ፡ "ምስ ምብኣር ኣገደስቲ ማሕበራዊ ደገፋት፡ ግዳማዊ ጸገምት ዝፈጠርዎ ጭንቀት ኣዘዮ ብምዕባይ ስጠምት ዝዘለሉ ስድራቤታት ኪዕተረፈ ደብታለት ኣለዉ" ብምባል፡ ዘይርግኣእነን ሸግራትን፡ ኣብ ህይወት ስድራቤታት ዓለም ቀጻሊ ይርኣ ነምዝሎ የመልክት። ነም ፍትሒ፡ ሸቕለት ኣልባት፡ ድኽነት ዘኣመሳሉ ጸገምት ኣብ ውሕስነት መጻኢ ወለዶታት ኪዕተረፈ ዓቢ ሃጻፍ የስዕቡ ነም ዘለዉ'ውን ይሕብር።

ዘመናዊ ዓለም ንቑልውን ወለድን ሐዘሉም ዝመጸ ዕድላት ብዙሕ እዩ። ዝ፡ ዕድላት ብዘየገኽ ብምጥቃም፡ ኣብ ረቡሓ ቁልውን ወለድን ንምውዳልን፡ ኮቲ ምስኡ ዝመጽኡ ዘሎ ብድሆታት ድማ ንምውጣም፡ ብፍላይ ወለዲ ንቑሓየምን ፍልጡየምን ብምንልባት፡ ብሩህ መጻኢ፡ ዘለዎም ቁልው ክፍርዩ፡ ዝድለ ጻዕረ ተወፋይነት፡ ትዝታ ክርእዩ ኣገዳሲ፡ ረቛሒ ምኳኑ ክርድኡ ይግባእ።

መወከሲ፡ Basic Sociology
Daniel Goleman፡ Emotional Intelligence

ትጋቤ ዓለሙ ኔት

ትጋቤ ዓለሙ ኔት - ትምህርት ለሁሉም

ትጋቤዎች ደብዳቤዎች
ትምህርት ሚኒስቴር

ልጆች ሥዕላቸውን ለዓለም ያሳዩበት ዓውደ ርዕይ

ቀዳማዊ ደረጃ ያሸነፈች ተማሪ (14 ዓመቷ) "ጉጂዎች ዝናቡን እንዴት እንደሚጠብቁ አርእያለሁ" ስዕሏን አብራራችልን።

ከአንባቢያችን ብዙ አስተያየቶች ደርሰውናል። ከእነዚህ ውስጥ አብዛኞቹ ስዕሉ ከተሳለበት ቀለም ጀምሮ ስለ ጉጂዎች ባህላዊ አለባበስ ዝርዝር ጉዳዮች ጠይቀውናል።

ዝርግሐ ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ሃገርና

ቅድሚ ሕጂ ቅድመትምህርቲ ኣብ ሃገርና ኣብ ወሰናት (ከተማታትን ሓወሲ ከተማታትን) ዝተሓጽረየ ነይሩ። ካብ ቅድሚ 2 ዓመት ጀሚሩ ግዜ ኣብ መላእ ሃገር ክረሓሉ ጀሚሩ ምህዉ. ይግለጽ። ኣብ ካልኣይ ክፋል ናይዚ "ዝርግሐ ኣገልግሎት ቅድመትምህርቲ ኣብ ሃገርና" ብዘብል ብዞተኮተለ. ናጥሽም እኳለሎ ዘርና ጽሑፍ ደማ ደረጃ ትምህርትን ቁጽሪን ኣብ ቅድመትምህርቲ ተመዲቡን ዝርኒበ መምህራን ኣብ ኣመላእራ ዝኽተሉኡ ኣጉብን ማለት ብየለ. ዝወሰና ትዅሳት ቅድመትምህርቲን ፖሊሲ. ትምህርቲ ሃገርናን ወሰዲ ኣብ ተማሂሮ ቅድመ. ትምህርቲ ደቀም ክህልዎም ዝኾኽ ኣፍልጦን ኽቅሓትን ወዘተ. ዘብርኒ ምስ ኣብ ክፍሊ. ሓፈሻዊ ትምህርቲ - ጨንፈር ካልኣይ ሚስኒሪ ትምህርቲ ኣወዛዳት ስራሕ ኣሃዱ ቅድመትምህርቲ መምህር ኣብ ሃብየምን ኣብል ናይቲ ኣሃዱ ዝኾኽት መምህር ሚርየም ኒጋሲ ዝዞና ሓበሬታ ምቕራብና ይዘከር። ሳልኣይ ክፋሉ ደስዕቡ-

ሰኞለ፦ ሳልሕ ዓብደልቃድር
ሳልኣይ ክፋል

• ንሓበሬታ ብክምህርቲ ዝተዓወታ ሃገራት ምርኣስ ብምግባር፡ ዝዀለ ደረጃ ትምህርቲ ዘለዎም ምህራት፡ መምህራን ቅድመ ትምህርቲ ከም ዝምደቡዮ ገለጸጹ። እዚ ኣብ ሀገሪኣን ምዕዛን ኣቓሚሮ ሓደ ህጹን ሚደኣ ኣብጊዩ። ዕዙዝ ሰሪቱ። ኤርትራ ናብ ከሚ. ዓይኑ ኣገልግል እንታይ ደሕሪ።

እዚኣ ሪኣይ እዩ። ንሓደ ሃገር ክንዕወተሉ ሪኣይዩ ገጽገጽኩ። ኤርትራ ከኣ ንእሹዩ ሃገር ዩ። ዘይክሓድ ድሩት ዋቓሚ ዘለዎ ዕዩ። እንተኾነ ቅድመትምህርቲ ከም ሓደ ኣካል ናይ ከላጅ ቁይመ። ኮማዊ ሰረት እንተ ደኣ ኣትሒዝኹዮ። ናብዚ ዝዘጠቐሰ ደረጃ ዘይኣረጋገረሉ ምኽንያት እንታይ ኣሉና።

ኣብዚ ክፍቂስ ዘለዎ ነም ሃገር ብልጫ ዘለና ኢና። ሕብረተሰብና ሓያልን ተቐላጢፉ። ሓንዕብ ምስ ኣሻሸየ ንቐድሚትምህርቲ ንድሕሪት ዝየምት ኣያዛዛ። ኣብ ርእሲዚ ምቑእ ባይታ'ውን ስለ ዘሎ። ቡቦዝሉ ምንሰደስ ጥራይ'የ ዝደለ። ኣመሓደርቲ ምስ ናይ ካልኦት ሃገራት ብምውድዳር፡ ታሕቲ ወረዶም ክሰርሑ ዝኾኽሉ ወፋያት'የምኑ። ነሞኡ ስለ ዝኾኑ ናብዚ ዝጠቐሰየዩ ደረጃ ክእሊገር ብወገና ዘቦገር ዘሎ ኣይመሳሰናን።

ሓዚ'የ ምስ ፊንላንድ ክንወዳደር ኣይኾንኽልን ኢና። ሃገይኡ ደረጃ ምዕባለ እዩ ዘሎና። ምስ ሃገራት ኣፍሪቃ ግዜ ልኡ'የ ብዘለ ንገልጾ። ብዘለ ደማ ይቅልጾኻ እንተኾና፡ ደሚርነ ክእ ደማ ተመጣጢኒ ደረጃ ምዕባለ ዘሎና ኢና። ኣብ ጸብጸባዊ ጽሑፋትን ሪፓርትን ግዜ ንሕና

መምህር ሚርያም ነጋሲ

ንዞበና ኣብ ምፍላጥን ዝሃረሓናዮ ኣብ ምዝርጋሕን ንጠፋት ኣያጋጥመናን። ካልኦት ሃገራት ኣፍሪቃ ብርግጽ ደብልጾናዮ። ኣብ መሪት ዘሎን ዘጽሎን ወርቂካ ሪፓርት ናይ ምኮር ባህሊ. ዘለወንየ።

• ኣብ ቅድመትምህርቲ ገጽገጹ ቁልዑ ብዕድመ ንእሹኦየም። ሃዊሕ መንገዲ እናተዓዘቡ ክመጹ. ዓቕሚ ዘድልዮምየም። ዝ. ንምጽባቡ ብቑዕ ካብ ከጠለም ከደረሓቹ ክመጹ. ድማየ ዘለምም። ክሳብ ሕጂ ካብን ናብን ቤት ትምህርትን ንዝን ዘሎ ጉጉም ርሕቀት ክንደይ ኪ.ሚ ደብጽሕ።

ዝ. ዝገመገም ኣብ ዝዘጥቐሰ ኣኽቢታት ምርኒስ ብምኮር ገቑዕ ጸብጽቡ ኣብዘን ኣብዚ. ቀረባ እዋን ዝዘርኽታ ናይ ቅድመ ትምህርቲ ቁልዑ ካብ መንበሪ ቤየም ርሑቕ ኣብ ዘይነባ ተዳኒም ደመጹ. ምነውምየ ዘጽርን። ኣብ ገለ ርሑቕ ዓድታት ዞባታትና ዘይምቹእ ከኒታት ኣየር ተወሊኽዎ ጸገም ዘለወን ኣለዋን። ኣብ ከምዚ ከኒታት እቲ ቁልዓ እንተ ነወሰ ካብ ሓደ ኪ.ሚ ንላዕሊ. ክጉዛ ኣይክእሉን። ኣብዚ. ድኾም ዋራይ ዘይነሱ ንኮናእም'ውን ጸበቕቅ ሰለ ዘይተቐ እዚ. ኣብ ግምት ኣተዩ ቁልዑ ብዘዞኾኦለ ካብ ነበንኣም ከደረሓቹ ክመጹ'የ ጸዕርን።

• ብዘነገ ቅድመትምህርቲ ኢና ንቐረብ ዘሎና። ኣብዚ. መዴይ፡ ትሕዙ ቐርጺን ማሰጥያታት ምህሮን ኣብቲ ወፍሪ ልዑሉ ግዲ ዘለምም'የ። እዚኣም ግን ግዜይቲ ብድህያታት ናይቲ መደብ ምኻናም'የ ዘጥቀሱ። ንሽፋዝኣም ዝኩሉ ብድህያታት ንምፍታሕ ዝተታሕዘ መደብ እንታይ ኣሎ።

ብወገና ሓደ ግዜ ዝ. ዝዘጠቐሰ ብድህ ክፈትሕ ይኽእል'የ ዝበልናዮ፡ ስትራተጂ ኣዳሊና ነይርና። ዝ. እትበሎ ዘርኻ ሓሳብ ኣብኡ. ብንጹር ኣቐሚጥናዮ ኣለና። ገለ ካብኡ፡ ሚስኒሪ ዕዳን ማሕበራዊ ድሕነትን ምዝ. ምዕበል ግዜን ብቐዳት ናይየም ቁልዑን ዝኾይድ፡ ደረጃኡ ዝሓለወ ንተማሂሮ ቅድመትምህርቲ መጣጠፊ ዘበልግሉ መሳጥዮ ኣቐሑ ምህሮ ናይ ምፍራይ ስራሕ ከሰፍሉ ኣለዎ ዝበል'የ። እቲ ምንታይሲ፡ ወነሩ ኣብ ሓደ ተወሲኽ ስለ ዘይንበር።

እየም ቁልዑ ደማ ንዮበራዊ መቕሳጠፊ ናወቲ ምህሮ ብየዝበረ ርእያም ክመጹ ስለ ዘለምም፡ ኣብዚ. ዝዘጠቐሰ ክሊ.ዕድመ ዝወጹሑ ቁልዑ፡ ዝተማሕጸነ መጣጠፊ ናወቲ ምህሮ ክቐረበሉም፡ ኩዱ ዝኾይል ኣቃል እንተሎ'ውን ፍቓድ ክወሃ ክሳብኡ ዘለዎ'የ። ቅድመ. ትምህርቲ ኮማዊ ሰረት ኣብ ዝንጸራሉ እዋን ሕብረተሰብ ዝ. ተረዳኡ ባህሉ ክሰሉት ክድምር እዩ። እዚ ክሳብ ዝኾነን ግዜ ናይ ሓጥር ጻዕሪ የድሊ።

እታ ካልኣይቲ ንክሕተቕርጺ እትምልከት ዘልዓልካየ ኣጉዳኒት ሕቶ'ያ። እዚ. መደብ ክጅምር እኽሎ። ዋላ ቡቲ ገጸበ መልክዑ ይጅምር ተባሊሉ ዝዘረሓሉ ዘሎ'የ። ኣብ ቀጻሊ. ብኾፃሚ ዘለዎ ክኾይድ ግሉት ግን ኣይተባሉ። ብባህጊም ቁልዑ ኣብ ጸቢብ ቦታን ክበጊን ክመጹ ኣይክእሉን'የምኑ። ብኾመይ ይህጽ ንሞያውያን ህጻጺ ዝገደፍ ኮይኑ፡ ክመጹሉ ዝኾኽ ክፍሊ. ጸቡቕ ንፋሰን ብርሃን ዝኣተምኑ ሰፍሓቲ ኣይኮኑንየምኑ። ብኾመይ ይህጽ ንሞያውያን ህጻጺ ዝገደፍ ኮይኑ፡ ክመጹሉ ዝኾኽ ክፍሊ. ጸቡቕ ንፋሰን ብርሃን ዝኣተምኑ ሰፍሓቲ ኣይኮኑንየምኑ። ቅድመትምህርቲ ደማ ዕማም ኮማዊ ሰረት ክህልዎ ንዘርሕ ዝደናኽ መተባብዒ ምኾኮ የድሊ። ካብ 2001 ክሳብ 2007 ዝነበረ ግዜ ቅድመ ትምህርቲ ንምህሓሕ ብዘብል መምህርቲ ካብ ባኽ 50 ሚልዮን ናቕፋ ተሰቂሑ፡ ፕሮጀክት ኣጠሉ ነይሩ። ኣቡቲ ሸው ግዜ ኣድሓት ሞንቴ ሞተረ ናይ ማይን ጨቓዊትን ናይ ምዕባል ንባሪት'ውን ከላይድ ጀሚሩ ምኾሙ ዝዘርኦ።

ካብዚ. ብሞባእነት ዕማም ቅድመ. ትምህርቲ ንመምህርቲ ጥራይ ዝግደፍ ክኽሸን ኣይግበኦን። ነሞኡ ምዃኑ ኣፍሪ. ወቐዲ ኣብ ዝተፈጥረ ክኽሸውን ኣይክእሉን። ብወገና ኾኾማዚ. ዓይኑ ኣሰራርሓ ዘጥየሕ ስልጠና መምህር ክርኽበኩ ኣቐርጊዎ ጸጠን እንቋቑሑን የድሊ። ብዘሀዚኽ እንታይ ደሕሪ።

ልክዕ'የ ዝዘመጣጠለ መግቢ (ጸጠን እንቋቑሑን) ንሓደ ቁልዓ ክኽዮ ሃጸጽ ኣሎኡ፡ ንምዕባለ ሓንጎልን'ውን ኣገዳሲ'የ። ነሞኒ ዝጠቐሰኮ ብመንገዲኒ ነሞኡ ዓይኑ ሓሳብ ምብጋሱ ኣገዙ ጸጠን'ቐ'የ። ካብዚ. ብሞብጋሱ መደብ ቅድመትምህርቲ ብወገዲ ድሕሪ ምእዋጁ፡ መልሲ. ናይዚ. ዘልዓልኮ ሕቶ ዝርጋቡ ንብግሪ ናይዚ. መደብ ዝምልከት ሚስኒሪ ትምህርቲ ምስ ሚስኒሪ ሕርሻ ምዝርራብ ተገይሩ ነይሩ። ኣብቲ ዛዕባ ኣብ ዓይታት፡ ናብ ሰድራቤታት ዝገበር

ዕደላ ደርህ'ውን ተዘራረብናሉ ነይርናኹ። ካልኣት ግን ካብዚ. ዘረባ ሓሊፉ ዝተረእየ ወጽኢት የለን። ብዘውኽ ክኽግር ዝኾኽል ዘየምጻኽ'ውን ምርዳእ የድሊ። ግደ ሚስኒሪ ሕርሻ ኣብዚ. መዴይ ክህሉ ሰለ ዘለም ግዴ ኣብ ዝተናወሐ ክኽሸን ተነሩ ኣሉ።

• እዚ ዝዘጠቐሰ ናይ ነዊሕ ሪኣይ መደብ ብናይ መን ሓለፍነት ንክግበር'የ ክኽሸው።

መምህር፡ ንዅም ነሞኡ ክሰርሕ መሳረት ክገጽሪሉ ክኽእል ኣለዎ። ሚስኒሪ ሕርሻ ነም ኣበኦት ምስ እንርኢ፡ ንኣቢታውያን ሓረስቶት ከተባብዕምምን ክሸልምምን ንርኢን ንሰምዕን ኣለና። ቅድመትምህርቲ ድማ ዕማም ኮማዊ ሰረት ክህልዎ ንዘርሕ ዝደናኽ መተባብዒ ምግባር የድሊ። ካመደሲ፡ ዕድመ ቅድመትምህርቲ ናይ ሓደ ቁልዓ እንታይ ዓይኑ ጥዕናዊ ጸገም ኣለዎ ብጹጉር እተለልየሉ ነገራት ምስ ዝህሉ ተቐማዶም ክረኽቦ ዝኽእሉም መቕታ ጥዕናዊ ናይ ተፍትሽ መደብን ቅድመትምህርቲ እንታይ ደመላልፍ።

ነሞኒ. ኣብ መቕታ ብነሩዕ ዝዘይድ ብቑዋምነት ብመደብ ደስረሓሉ እንበሎ ኣይተሃኑ። ብልጫ ጥፍኣ ዝብል ተርእዩ ግን ኣሉ። ብወገና ኾነሞኒ. ዓይኑ ንጥሪት ኣብዚ. ዓውዲ ዝርገብ ዳይረክተሪት ንወነሰን ኢና። ሞያውያን ጥዕና ሳህቲ ግዜ ነም ዝመጸኣወንየ መልሰኹ። ጸምኑ ጥዕና ከሉ ግዜ ሰለ ዘሎ። ዝ. ዝኽታተል ትላዊ ኣሰራርሓ ሐዙ ክኽይድ ብቑዋምነት ዝሰርሕ ኣኮይዳ የድሊ። ከመደሲ፡ ዕድመ ቅድመትምህርቲ ናይ ሓደ ቁልዓ እንታይ ዓይኑ ጥዕናዊ ጸገም ኣለዎ ብጹጉር እተለልየሉ ነገራት ምስ ዝህሉ ተቐማዶም ክረኽቦ ዝኽእሉም መቕታ ጥዕናዊ ናይ ተፍትሽ መደብን ቅድመትምህርቲ እንታይ ደመላልፍ።

ነሞኒ. ኣብ መቕታ ብነሩዕ ዝዘይድ ብቑዋምነት ብመደብ ደስረሓሉ እንበሎ ኣይተሃኑ። ብልጫ ጥፍኣ ዝብል ተርእዩ ግን ኣሉ። ብወገና ኾነሞኒ. ዓይኑ ንጥሪት ኣብዚ. ዓውዲ ዝርገብ ዳይረክተሪት ንወነሰን ኢና። ሞያውያን ጥዕና ሳህቲ ግዜ ነም ዝመጸኣወንየ መልሰኹ። ጸምኑ ጥዕና ከሉ ግዜ ሰለ ዘሎ። ዝ. ዝኽታተል ትላዊ ኣሰራርሓ ሐዙ ክኽይድ ብቑዋምነት ዝሰርሕ ኣኮይዳ የድሊ። ከመደሲ፡ ዕድመ ቅድመትምህርቲ ናይ ሓደ ቁልዓ እንታይ ዓይኑ ጥዕናዊ ጸገም ኣለዎ ብጹጉር እተለልየሉ ነገራት ምስ ዝህሉ ተቐማዶም ክረኽቦ ዝኽእሉም መቕታ ጥዕናዊ ናይ ተፍትሽ መደብን ቅድመትምህርቲ እንታይ ደመላልፍ።

መምህር ኣበባ ሃብቶም

ናይዚ. ዘልዓልኮ ሕቶ'የ። ኣብዚ. እንክሎ ዘለና ሚስኒሪታት ሕርሻ ጥዕና፡ ትምህርቲን ፋይናንሽን ብሓንኦብ ዝሰርሑሉ እዋን ነይሩ'የ። ኣብቲ ሸው ግዜ ንቐልዓ ዝምልከት ኣብ ነፍሲ.ወከፍ 3 ወርሒ. ኣኽባ የካይዱ ምንባሮም ይዝከር።

• ዕድመ ተማሂሮ ቅድመ. ትምህርቲ ፍሉይ ናብዮት ዘድልዮም (ምነ ኣእምሮኣውን ምዕባኣውን) ገኩቡ ቁልዑ ብቑዕሉ ገይሎዮሉ ዝሓሸ መድረኽ ምኽኑ ሞያውያን ይገልጹ። ኣሃዱ ቅድመትምህርቲ ሚስኒሪ ትምህርቲ ብዘሰክዘ እንታይ ይሓስብ።

ዝኣም ዝገልጾዮም ወገናት ዝከታተል ንቑ ርእሱ ዝኾኽለ ኣሃዱ ሰለ ዘሎ። ዝ ሕቶ እቲ ኣሃዱ ንእልዊ ኮኒታት ናይዞም ሰኽፉላን ብምዝምዝ፡ ባህሉ መልሲ. ክህበለ'የ ዝሓየሎ። ይኸን'ምባር፡ ኣብ ቀጻሊ. እናተማሕጸነ ዝኾይድ፡ ኣብዚ. እዋንን በዚ. ዘለና ደረጃን 35 ክሳብ 40 ተማሂሮ ዝሓዙፉት ክፍሊ፡ ብወሓሱ. ክልተ ምስ ኣእምሮኣውን ምምዕባኣውን ሰኽልና ገኩቡ. ቁልዑ ክነተሩ ዝብል'የ።

ይቐጽል...

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ደሃይ ምስግጋር ኤርትራውያን ተቐዳደምቲ

መዋእል፡ ምስ ኢስታንቡል ውዕሉ ኣሐዲሱ ዓወት ካብ ኢስታንቡል ወጺኡ

ተቐዳዳማይ ብቐጽሊታ ተርጫይት ክሰብ ኢስታንቡል - መዋእል ግርማይ፡ ኣብ ዓመት 2027 ምስ ክሰቡ ዘጽንሑ ሓዲሽ ውዕል ፈረመ።

እዚ ተቐዳዳማይ፡ ኣብ 2026 እዩ ናብዘ ክሰብ ተጸምቢሩ።

ብኣንጻሮዚ፡ ብዘመሳስሊ ኣብዚ ዓመት ናብዘ ጋንታ ዝዘጸምቢረ - ዓወት ኣማኑ ኣብ ዓመተ 2027 ምስ ማሌዥርያዊት ክሰብ ትረንጋኑ ንምጽዋት፡ ውዕል ፈረመ።

ክሰብ ኢስታንቡል፡ ብዘይንዘም ክልተ ተቐዳደምቲ፡ ገዲይም ተቐዳደምቲ፡ ናብናኤል ብርሃን መሳተል እዮ። ናብናኤል፡ ተረፍ ናይ ሓደ ዓመት ውዕል ክህልዎ እኽሎ። ውዕል መሳተል ሜኽ፡ ኣብዚ ዓመት እዩ ዘብቅዕ። ክቐጽል ዲዩ ወይስ ናብ ካልእ ክሰብ ክቐንዕ ምስ ግዜ ዝርኢ እዩ።

ሰኔጋል፡ ክብሪ ሻምፕዮንነታ ክትዕቅብ ተወሲኑ

ሰኔጋል፡ ዝወሰደታ ዋኖጫ ኣፍሪቃ 2025 ክትዕቅቦ በት ፍርዲ ዕርቂ ስፖርት፡ ሰሉስ 24 ሕዳር ኣብ ዘወጸኡ መግለጺ ኣፍሊጡ።

ዝሓለፈ ወርሒ ጥሪ ኣብ ሞሮኮ ኣብ ዝተኻየደ ዋኖጫ ኣፍሪቃ 2025፡ ኣብ መዛዚሚ ጸወታ ሰኔጋል ንሞሮኮ 1-0 ሰዒራ፡ ዋኖጫ ምልዓል ይፍለጥ። ኣብ መንነቲ ጸወታ፡ ተጻወትቲ ሰኔጋል፡ ሞኖ ንዘወስና ፍጹም ቅላዕ ሞሮኮ ተቓዊሞምዩ፡ ካብ ሜዳ ምወጽንም ይፍለጥ። ድሕሪኳም ናብ ሜዳ ምምላሶምን ነታ ፍጹም ቅላዕ ድማ ሞሮኮዊ - ብራሂም ዲያዝ ነምዝኩሉታን'ውን ይዝክር።

ድሕሪ ክልተ ኣዋርሕ ናይቲ ግቡኣ ኮንፈደረሽን ኮኦሶ እግሪ ኣፍሪቃ ማሉት ካፍ፡ ተጻወትቲ ሰኔጋል ሕቢ ነምዝኩሉ ብምሕባር፡ ሞሮኮ ብፔፕረይት 3-0 ነምዝዛወተት ኣፍሊጡ። ሰኔጋል ዝያተረታ ጸዋኢ ድማ ንሞሮኮ ክትህባ ወሲኑ።

ይኹን እምበር፡ ሰኔጋል፡ ብፍጹም ነምዝያህባ ኣፍሊጣ፡ ኣብትቲታ'ውን ናብ ካስ ኣቕሪባ።

እዚ ጉዳይ ነምርምሮ ዝመርሐ ዝሰዓለ ሕጋዊ ሓሳፍነት ዘለዎ በት ፍርዲ ስፖርት (ካስ) ድማ ሰኔጋል ዕወትቲ ምኳና ወሲኑ።

ኖኖ፡ ጸወታ ክቐጽል ወይ ክቋርጽ ናይ ምወሳን ውሳነታዊ ሓሳፍነት ነምዝሰዎ ዝሓለፈ ካኔ ኖኖ፡ ጸወታ ዳግማይ ክጅመር ፈቂዱ ምስ ነፍሉ ክልተአን ጋንታታት ንምጽዋት ብምህዳሞዉ ሕጂ ዝቐጸር ውሳነ ነምዝጾለ ኣፍሊጡ።

እዚ ነምዚ'ሉ እኽሊ፡ ፊደረሽን ኮኦሶ እግሪ ሞሮኮ፡ ቅድሚ ውሕዱት ሰዓታት ናይዚ ውሳኔ ፕረዚንደት ኮኦሶ እግሪ ሰኔጋል፡ ሰንዩት 22 ሕዳር ምስ ሓደ ካብዞም ሰለስቲ ዝ፣ ጉዳይ ዝርእዩ ደኖ ብዘለፍን ነምዝዘዝረቡ ከሰሱ ነይሩ።

በዚ ኮይኑ ቡኒ ዋኖጫ ኣፍሪቃ ፈለማ ኣብ ወርሒ ጥሪ ኣብ ሜዳኡ ብሰኔጋል ተጓዚሩ፡ ኣብ ወርሒ መጋቢት ብወሳኔ ካፍ፡ ናብ ሞሮኮ ሜዳ፡ ኣብ ወርሒ ሰሙር ኮኡ ደጊማ ሰኔጋል ዓሪራታ - ሰለስቲ ግዜ ዝዘሰዓለት ጸዋኢ'ውን ኮይኑ። እዚ ፍጻመ ድማ ዕወትቲ ጸዋኢ ክሸዑ ኣብ ሜዳ ኣብ በት ፍርዲ ክወሰን ቅድሚ ሕጂ ተረእዩ ዘይፈልጥ ኮይኑ ተሰዲዱ ኣለ። ዝጾንኤለት'ውን ነበዙር እዩ።

ፖቸቲኖ፡ ኣብ ጉዳይ ዮሮ ቁጥዐኡ ገሊጹ

ሰንበት፡ ማንቸስተር ዩናይትድ ብሊቨርፑል ብጠፈሓ ኣብ ዝተሰየረትሉ ጸወታ ብቅዲሕ ዝወጸ ተጻዋታይ ሰኢ የሮ፡ ብጌጋ ምኳኑ ድሕሪ ምሕዙ፡ ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ዩናይትድ - ማውሪሽዮ ፖቸቲኖ፡ ኣብ ልዕሊ ኣባላት ቪደዮ ተሓጊጋዚ ዳንኮ (ቫር) ዘለዎ ዘይብገባት ብዮልጺ ተዛረበ።

የሮ፡ ኣብዩ ግቢ ጸወታ ኣብ ክለ ልዑያም ንእዮቃዓይ ሊቨርፑል - ኣለኔክንደር ኢሳቅ ጠሊፍን ኣውዲቐዮ ተዛዚሉ፡ ኣብ ሻሙሳይቲ ደቒቕ ብዙዋታ ቀይሕ ካርድ ተላሪሩ።

ካብኦ ናጻ ቅላዕ ቀዳመይቲ ሹዮ ዘመዛዘኽ ሊቨርፑል ኮኡ ብኢጋኡ ንዘረብሖትሉ ጸወታ፡ ብጠፈሓ 4-0 ተዓዊታትሉ።

ድሕሪ ጸወታ ጋዜጦ ቀይሕ ካርድ ከማዘሪትማኡ ጥርዓን ዘቕረቡኮ ዩናይትድ፡ ደማኢ ተሰማው እቲ መቐጻዕቲ ከም እተሰረዘ ብቅድሚ ትማለ ማሕበር ከነሰ እግሪ እንግሊዝ ሓብሩ። ላዕለዋይ ሓለፊ ዳንኮ ናይታ ሃገር - ሃዋርድ ውብወን፡ የሮ ክሰዮን ከማዘሮዝኡ ብመንጸፍ፡ ሜኽ ጌጋ ምፍጻሙ ተኣሚኑ።

በዚ ድማ የሮ፡ ቀዳም ንብሬንተፎርድ ዓይሮም ኣብ ዙሪድዎ ጸወታ፡ ክሰፍፍ ይኽእል እዩ።

ኣብ ቀዳመይቲ ጸወታኡ ብጠፈሓ ዝተጎዝረ ፖቸቲኖ ሜኽ፡ ሕርቃኡ ካብ ምሕጽኖ ኣይተቐጠቡን። እቲ ኣርጀንቲናዊ ዓሶ፡ "ተቐጠወ እዩ፡ ከማዚ ዓይነት ጌጋ ብፍጹም ኪጋጥም ዮብሉን። ሜኽ፡ ጌጋ ክፍጽም ይኽእል እዩ፣ ንቐበሎ'ውን ኢና። እንተኾነ ቫር እንተሊይናሩ እንታይ ክንብሉ ይግብኣኒ፣ ምዕቡል ቴክኖሎጂ ኣሎና፡ እንተኾነ እንታይ ይጥቀምሉ ኣለወ፧" ክብል ኣምራሪ ተዛረበ።

ማን ዩናይትድ፡ ኣብ ወርሒ መኸረም ብዮንን ሲቲ 1-0 ኣብ ዝተጎዝረሉ ናይ ሊግ ጸወታ'ውን ቫር ከምዝበደላ ይግለጽ። ነታ ሹዮ ዘመዛዘነ ኡርሊን ሃላንድ፡ ካብ ጸወታ ወጺኡ ምንባሩ ይግለጽ።

ኣብዚ ዝዓበየ ሊግ ዓለም፡ ብጉዳይ ዳንኮን ቫርን ሰሙን መጸ ኣብረ ፍጻመታት ኪጋጥም ልሙድ እናኾነ ይመጽእ ምህላዉ ዲሕብር።

"በሊንግሃም፡ ዝበለጸ ኣከፋፋሊ ዓለም"

ኣሰልጣኒ ሪያል ማድሪድ

ኣሰልጣኒ ሪያል ማድሪድ - ሆዝዞ ሞሪኖ፡ ንእሺ ተጻዋታይ ጁድ በሊንግሃም፡ "ናይዚ እዋን ዝበለጸ ኣከፋፋሊ ዓለም" ክብል ወሲኦም።

ሞሪኖ፡ ሰለስ ምሹት ንፕኤሸር ዓዲሞም ኣብ ዙዳዓዎ ማዮም ሻምፕየዮንስ ሊግ ንበሊንግሃም ተቐያሪ ገይሩ ነይሩ። ቀዳማይ እብረ ኮኡ ጸወታ ብመሪሕነት ፒኤሸር 1-0 ተዛዚሙ።

እንኮኾ በሊንግሃም፡ ንኣውረለን ቾመኒ ቀይሩ ምስ ኣተዉ ጸወታ ምስእ ብምስእ ኣንፈቱ ቀይሩ። ቫልቨርዴ፡ ኣብ ማዕል 50 ደቒቕ መመላሪኧት ሹዮ ምስ ኣቐጸረ፡ ድሕሪ 10 ደቓይቕ በሊንግሃም ብልጽቲ ሹዮ ካብ ኣፍደገ ክሲ ልዮት መቐጻዕቲ ፒኤሸር ኣቐጺሩ፡ ንጋንታኡ መረሰት ኣትሒዙሞ። ምባፐ፡ ብኮኾታታሊ ክልተ ሹዮታት ነቑጸር እኽሊ፡ ቪንሸየስ ኮኡ በሊንግሃም ብዘሃንደሉ፡ ሹዮ ወሲኹ - ማድሪድ ካብ ድሕሪት ተናበስ 5-በ ተዓዊታ። ናይ 100 ሚኒቓዊት ዓወት ድማ ቀጺሉዩ።

ኣብዚ ጸወታ፡ በሊንግሃም፡ ካብ መዝር ተቐጺሮቲ፡ ተሳዒሉ፡ ኣብ ዓወት ጋንታኡ ዘርኣዮ ብሉጽ ብቕዓት፡ ብብዙሓት ወሬት ተናኢዩ።

ብየዕሉ ኮኡ ዓሶሚኡ ሞሪኖ፡ "ኩሉ ዘለዎ ዝድነቕ ተጻዋታይዩ። ጸብልታ ናይ ኣቕል ኣለዎ፡ ጸወታ ብዙሃኺ ደርድኡ። ዝ፣ ጸወታ ቀያደርም እዩ። ብዘይ ምምታኡ ዝበለጸ ኣከፋፋሊ ናይ ዓለም እዩ።" ክብል ኣድኒቕዎ።

እዚ ነምዚ'ሉ እኽሊ፡ በሊንግሃም፡ ንኡሱ ምስ ናይ ቀድም ተጻዋታይ ሪያል ማድሪድ ዘይኑዲን ዚዳን ዘስጸራ እንኮኾት ኣብ ዝተሳተፉሉ፡ "ነፀ ዝመሳሰሎ ዚዳኑ ዝየዳ ካብይ ደብልጾ። ንእሱ ዝየዳ ውሕስል እዩ፡ ኣርኢየይ (ሞዴልየ) ድማ እዩ።" ክብል ብትሕትና መሊሱ።

ሮናልዶ . . .

ሓለቓ ጋንታ ኣል ነሶር - ክረስቲያኖ ሮናልዶ፡ ሰለስ ምሹት ኣብ ሻምፕየዮንስ ሊግ ኤሺያ ንኣል ሳድ 2-በ1 ኣብ ዝሸየዶሉ ጸወታ፡ ንቑዳመይቲ ሹዮ ብምቕራብ፡ ኣብ ዓወት ጋንታኡ ልዑል ተራ ተጻዊቱ።

በዚ ድማ እዚ ዝመጸኡ ዓመት መርሐ ሎተት 42 ዓመት ዝመልእ ፖርቱጋላዊ ኣጥቃዓይ፡ ደምር ብዘሐ ፕሮፊሸናል ሹዮታቱ ናብ 987 ክብ ኣብልዎ ኣሎ። ቀድሚ ሕጂ ዝሸሓ ተጻዋታይ ኣብ ፕሮፊሸናል ግጥምት ዝደረጀሖ 1000 ሹዮታት ክገጽሖ ድማ 13 ሹዮታት ጥራይ ይተርፍኡ።

ኣብኦ ጸወታ ሓንቲ ሹዮ ካብ ጸወታ ወጺኡ (ኦፍ ሳይድ) ዝተገለዩዮ ሮናልዶ፡ ኣብዚ ወቕቲ ኣብ 14 ግጥምት መባል 11 ሹዮኡ ኣቐጺሩ።

ወዲ ሃዱ ዝርናልዶ - ጃኦ ፈለኝኩ ብኣኪርግክ፡ ብልጽቲን መዐወቲትን ሹዮ ኣመዛኒኡ።

ባየር ሙኒክ፡ ኣብ ጥዕና መሲያላ . . .

ጀርመናዊት ክሰብ ባየር መኒክ፡ ጥዕና ተጻዋታይ ጃማል መሲያላ ናብ ጋብር ኣብ ምምላስ ነምኣተተናርን ብዘዕገ ውዕሉ ዝመዓበ ዘሎ ርኢይቶ ነምዝይትገደሱን ገሊጹ።

መሲያላ ቀድሚ ምጅማር እዚ ዓመት ሰፖርት፡ ኣብ ዝሸደ ናይ ምሕዝኡት ግጥምት፡ ኣብ ወሻጠ ኣርባዕተ መልኣታት፡ ክልተ ግዜ ሃለዋቱ ስሒቱ ኣብ ሜዳ ነምዝወደቐ ይፍለጥ። ድሕሪ ዝተገብረሉ መርመራ ኮኡ ናይ መኒኪ ጸገም ነምዝገበረ ተሓብሩ።

እዚ ወዲ 23 ጀርመናዊ፡ ክሰብ ዝሓለፈ ዓመት ሓደ ካብዞም ቀዳሞት ተሰለፍቲ ናይዞ ክሰብን ብሉጽ መጽእኡ ዝተገምተሉ ተጻዋታይ እዩ።

መደብ ጸወታ

ሰሙ

ኣውሮጳ ሊግ ሓመቒዮ ናይ ምድብ ጸወታ

ሚኒሴ - ሉቨርኩሲ ሮፈያ 8፡45 ድቀ
ዳናሞ ዞገረብ - ባዮር ለቨርኩሰን 8፡45 ድቀ
ኦሎምፒያኮስ - ኤሲ ሚላን 9፡45 ድቀ
ሰልታ - ቦርሶሢወብ 8፡45 ድቀ
ሳንደርላንድ - ጃጊልኖያ 11፡00 ድቀ
ክረሀል ፓላስ - ሬያል ሶሲዳድ 11፡00 ድቀ
ጁቬንቱስ - ኦሞኒያ 11፡00 ድቀ

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ዩክሬንን ሃንጋርን፡ ኣብ ብርክት ዝበሉ ጽላታት ዘትየን

ፕረዚደንት ቭላሪን ፖሎድሚር ዘለንስኪ፡ ምስ ኣብ ሃዱ ናይ ስራሕ ምብጻሕ ዝፈጸመ ቀዳማይ ሚኒስተር ሃንጋሪ ፒተር ማግየር፡ ኣብ ጸዓት፡ ንግድን ሰብኣዊ ሓገዝን ዘተኮረ ዙር ነቲ ዞጸደ ኣፍሊጡ።

ፕረዚደንት ዘለንስኪ ድሕሪ እቲ ዙር ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ኤክስ' ኣብ ዘሰፈሮ ሓበሬታ፡ ክልተአን ሃገራት ሓብረን ክሰርሓን ንሓድሕደን ክተሓጋገዝን ኣብ ዘየኽእለወን ብርክት ዝበሉ ጽላታት ነም ገዘዘዋ ኣረዳኢ።

ብተወሳኺ፡ ክልተአን ሃገራት ኣብ ቀረብ ኑዳዲ ጋዝ ናብ ቭላሪን፡ ነም'ኡውን ኩጣንያታት ሃንጋሪ ኣብ ቭላሪን ንዘርጋሐብ መንዘርት ጋዝ ክጥቀማሉ ኣብ ዘየኽእሉ ዕድላት ነም እተመያየጡ ተሪሊጡ ኣሉ።

ቀዳማይ ሚኒስተር ማግየር ብወሹ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ኤክስ' ኣብ ዘዘርጊሑ ሓበሬታ፡ ሃዱ ንቭላሪን ዘተፈላለዩ ናይ ሕቡምናን ጸዓትን መሳርሒታት፡ መድሃኒታትን ተሻርኻርትን ብምቕራብ ትሕዮዝ ነም ዘላ ገለጸ።

ናሚብያን ቦትሰዋናን፡ ንግዳዊ ዝምድናኣን ንምድንፋዕ ተሰማሚዐን

ናሚብያን ቦትሰዋናን ንባዳዊ ዝምድናኣን ንምህሳሕ ነም እተሰምመማ ተሓብሪሩ።

ክልተአን ሃገራት፡ ኣብ መንአን ዘቆደድ ሕርሻዊ ንባዲ ከዕቢዩ፡ ኣብ ምቁጽጻር ሕምሞት ኮቪድ ዘለወን ደረጃ ከመሓይሹ ነም'ኡውን ኣብ መንአን ሕርሻዊ ፍርያት ንኽይጵቀምሉ ዛዕባታት ኣቓልቦ ክንሰጥ ተሰማሚዐን ኣለዋ።

ሚኒስተራት ሕርሻን ንባዲን ክልተአን ሃገራት፡ ኣብ ናሚብያ ድሕሪ ዙዩድዎ ዝርርብ ኣብ ዘወጽእዎ ሓባራዊ መግለጺ፡ እቲ ንባዳዊ ሰምምዕ ብቑንዱ ኣብ ፍርያት ሕርሻ ዘተኮረ ምኻኑ ኣረዳኣሙ።

እቲ ሰምምዕ ምስ ተተግብረ፡ ኣብ ምርግጋጽ ውሕስነት መገቢ ናይተን ሃገራት ኣንዳሊ ተራ ነም ገዚልዎውን እየም ሚኒስተራት ወሲኾም ኣመልኪቶም።

ክልተአን ሃገራት፡ ነቲ ሰምምዕ ኣብ ምትግባር እትሃጥፍ ሓባራዊት ኮሚተ ነም ዘቑማ ከኣ ኣፍሊጠን።

ልዕሊ 1,500 ኪሎ ሜተር ናይ ሓር መሬታዊ ዶብ ዘለወን ጎረባብቲ ሃገራት ናሚብያን ቦትሰዋናን፡ ኣብ 2025 ልዕሊ 800 ሚልየን ዶላር ዝኾመት ንባዳዊ ልወውጥ ነም ዘቑዩ ጸብጸባት የመልክቱ።

ሉቲ፡ ንዝዓበየ መጻረዩ ኑዳዲ ስዑዲ ዓረብ የጥቅዕ

ዕጡቕ ጉጅለ ሑቲ፡ 'ረስ ታኑራ' ኣብ ዘዘንህለ ዝዓበየ መጻረያ ኑዳዲ ስዑዲ ዓረብ መጥቃዕቲ ነም ዙዩዩ ትማሊ ረብዕ ሓቢሩ።

ኣፈኛ ሑቲ ያሕያ ሳሪዕ እቲ ኣቡቲ መጻረያ ኑዳዲ ዝተኸየደ መጥቃዕቲ፡ ነበድ ባርኃ ነም ዘሰየበ ገለጸ።

ሃዳኡ ገጀንሐ ኩናት ሓድሕድ የመኑ ዝሓለፈ ሓምለ ብኩናት ኣራን ድሕሪ ምብርካዙ፡ ሑቲ ኣብ መጻርያ ነፈርቲ፡ ትሕቶ ቅርኢ ኑዳደን ኣብየቶ ጽሕፈትን ስዑዲ ዓረብ ብርክት ዝበለ መጥቃዕትታት ምክየዱ ጸብጸቡ የመልክቱ።

ብሰነኪ እየም መጥቃዕትታት፡ ንዮሬታት ኩጣንያ ኑዳዲ 'ኣራምኮ' ንግዚኡ ክቋረጹ መብዘኣትኡ ናብ ስዑዲ ዓረብ ክቐደድ ዝግበኣ ኣህጉራዊ ቢረታት ክሰርዙ ነምኡ'ውን ኣቢታ ሃገር ክቐደድ ዝተመደበ ዋንጫ ከፉሶ እግሪ ኢሲያን ንኻልእ እዋን ክሰንጋር ተገዲዱ እዩ።

ብስዑዲ ዓረብ ዝመራሕ ልፍንታዊ ሓይሊ ብወሹ፡ ብሑቲ ናብ ምብራቓዊ ክፋል ስዑዲ ዓረብ ዝተወንጨፉ ኣርባዕተ ሰብ ኣልቦ ጄፎቲ ነም ዝተዛረማ እኳ እንተ ሓቢሩ ነቲ ኣብ ዝዓበየ መጻረያ ኑዳዲ ናይታ ሃገር ነም እተፈጸመ ዝገለጸ ዘሎ መጥቃዕቲ ኣመልኪቱ ግን ካቲት ዝኾነ ርኢይቶ ኣይሃለን ዘሎ።

ረስ ታኑራ፡ ኣብ መዓልቲ 550 ሽሕ በርሚል ኑዳዲ ናይ ምጽራይ ዓቕሚ ዘለዎ መጻረያ ኑዳዲ ኮይኑ፡ ቅድሚ ሕጂውን ብሑቲን ኣራንን ዒለማ መጥቃዕቲ ኮይኑ ነም ገስገደ ይግለጽ።

ሰብ ሰልጣን ስዑዲ፡ ሑቲ ትማሊ ሰሉስ ኣብ ኮተማ ሪያድ ኣብ ዝርጋብ ቀንዲ ቤት ጽሕፈት ህዙዊ ማሽን መፍሪ ብዙዩዶ መጥቃዕቲ፡ 11 ሰባት ነም ገቹሰሉ ሓብሮም ኣለወ።

ኣውስትራልያን ደሴታት ሰሎሞንን፡ ጸጥታዊ ሰምምዕ ኮቲመን

ኣውስትራልያን ደሴታት ሰሎሞንን፡ ናይ ጸጥታ ሰምምዕ ነም ዝኾዘማ ተሓብሩ።

እቲ ሰምምዕ፡ ቀዳማይ ሚኒስተር ኣውስትራልያ ኣንቶንይ ኣልባሰ ምስ ቀዳማይ ሚኒስተር ደሴታት ሰሎሞን ማነሰው ዌል፡ ኣብ ካንበራ - ኣውስትራልያ ድሕሪ ዙዩዶ ዝርርብ እዩ ተዘዲሑ።

ኣውስትራልያ ኣብዚ ዞባ ዘለዋ ጽልዋ ንምዕባይ ጸዕርታት ተካይድ ኣብ ዘኽትሉ እዋን፡ ኣብ ዝሓለፈ ቀረባ ግዜ ምስ ፓፑዋ ኒው ጊኒ፡ ኻኩኣዙን ፊጂን እውን ተመሳሳሊ ሰምምዓት ነም ዝኾነመት ክንዛከብ እዩ።

ኣምላየ ናይዚ ኩሉ፡ ደሴታት ሰሎሞን ካልኦት ሃገራት ኣብ ግዙኣታ ወተሃደራዊ ወይ ጸጥታዊ መደባራት ንምቁጽጻም ዘቕርባኡ ሕቶ ክትዕሪግ ተሰምሚዓ ኣሉ።

ብዘይካዚ፡ ኣውስትራልያ፡ ኣብ ትሕቶ ቅርጸን ጸላት ትምህርትን ደሴታት ሰሎሞን ወፍሪ ከተካይድ ምኻና እውን ተሪሊጡ ኣሉ።

ደሴታት ሰሎሞን ኣብ 2022 ምስ ቻይና ናይ ጸጥታ ሰምምዓኳ እንተ ከተመት፡ ቀዳማይ ሚኒስተር ናይታ ሃገር ሞና እቲ ዝተኸተመ ጸጥታዊ ሰምምዕ

ይግለጽ ኣሉ።

ብመሳረት እቲ ተዘዲሑ ዘሎ ሰምምዕ፡ ኣውስትራልያ፡ ብቐዋት ፖሊስን ወተሃደራት ሓለዋ ዶብን ደሴታት ሰሎሞን ክብ ንምባል ኣደላዱ ደኽ ዝብላ ጸጥታ ክዘርን ነም ዝኾኣል እዩ ክምገት ጸኒሑ።

ማሽፍት ዘና ኣውስትራልያ ብመሸኡ፡ ሰምምዕ ጸጥታ ደሴታት ሰሎሞንን ቻይናን ነም ዝተሳረዘ ይግለጸ ኣለዎ።

ኢንዶነሽያ - ኣብ መዐደኒ ወርቂ ዝተደፍኑ ሰባት ንምርካብ ስርሒታት ይካየዱ

ኣብ ክፍለ ሃገር ጃቫ - ኢንዶነሽያ ብዘጋጠመ ሓደጋ ዕልቕልቕ ውሕጅ፡ ብወሓዱ 26 ሰራሕተኛታት ኣብ ሓደ ዘይሕጋዊ መዐደኒ ወርቂ ነም እተደበዩ ተሓብሩ።

ሰራሕተኛታት ህይወት ኣድሕኑ ኑየም ክትዕሪግ ተሪሊጡ ኣሉ።

ዓድንቲ ካብቲ ተደብዮም ዘለዉ ጉድጓድ ንምውጽኢ ሓያል ጸዕርታት'ኳ የካይዱ እንተ ሃለዉ፡ ብሰነኪ እቲ ተደብዮምሉ ዘለዉ ዕምቆት ግን ዕጽቅፋታት የጋጥሞም ምህላዎም እየም ሰብ መዚ ናይታ ሃገር ገዚልጹ ዘለዉ።

እየም ሰብ መዚ ወሲኾም፡ ዝሓለፈ ሰሙዳ ኣብቲ ነበጊ ዝርኸበ ፈለግ ብሰነኪ ብርቱዕ ዝናበ መሊኡ ሓደጋታት ዕልቕልቕ ድሕሪ ምህዳኑ፡ እየም ኣብቲ ነበጊ ዝሰዙ ናይ ዕድና ጉዳንዲ ነም ኣብ ዓንጭ ካብቲ ተደብዮም ዘለዉ ጉድጓድ ንምውጽኢ ሓያል ጸዕርታት'ኳ የካይዱ እንተ ሃለዉ፡ ብሰነኪ እቲ ተደብዮምሉ ዘለዉ ዕምቆት ግን ዕጽቅፋታት የጋጥሞም ምህላዎም እየም ሰብ መዚ ናይታ ሃገር ገዚልጹ ዘለዉ።

እየም ሰብ መዚ ወሲኾም፡ ዝሓለፈ ሰሙዳ ኣብቲ ነበጊ ዝርኸበ ፈለግ ብሰነኪ ብርቱዕ ዝናበ መሊኡ ሓደጋታት ዕልቕልቕ ድሕሪ ምህዳኑ፡ እየም ኣብቲ ነበጊ ዝሰዙ ናይ ዕድና ጉዳንዲ ነም ኣብ ዓንጭ ካብቲ ተደብዮም ዘለዉ ጉድጓድ ንምውጽኢ ሓያል ጸዕርታት'ኳ የካይዱ እንተ ሃለዉ፡ ብሰነኪ እቲ ተደብዮምሉ ዘለዉ ዕምቆት ግን ዕጽቅፋታት የጋጥሞም ምህላዎም እየም ሰብ መዚ ናይታ ሃገር ገዚልጹ ዘለዉ።

ተረኛ ፋርማሲ፡ ፋርማሲ ሰንትራል
ዕለት፡ 26/11/2026
ጎደና፡ ጎደና ናቕፋ ቁ.18-20፡ ፊት ከረን ሆቴል
ቁ.ስልኪ፡ 120730
ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ
ቁ.ቴሌፎን 127565

Zabur Printing Services